

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

Kepler

svetovnih in domačih dogodkov

KOGLER
VORH PISTNIK
KLAGENFURT
Herreng. 1

Zimska razprodaja
OD 25. JANUARJA
Globoko znižane cene!

10. leto - številka 6

V Celoveu, dne 6. februarja 1958

Cena 1.50 šilinga

Protest Slovencev pri državnem predsedniku

Obe osrednji organizaciji koroških Slovencev sta v torek dne 4. februarja naslovlili na zveznega predsednika dr. Adolfa Schürfa pričujočo vlogo:

Predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij na Koroškem smo zaradi izjav, ki jih je v soboto dne 25. januarja 1958 podal glede manjšinskih vprašanj zvezni minister g. Ferdinand Graf na deželnem občnem zboru OeVP v Celovcu, prisiljeni, da na Vas, velespoštovani gospod zvezni predsednik, kot vrhovnega čuvarja pravnega reda v državi, naslovimo naslednje pismo:

1. Veliko vznemirjenje med Slovenci je povzročilo že zborovanje odbora za obmejne zadeve pri Avstrijski ljudski stranki, ki je bilo dne 8. 7. 1957 v Lindenhofu pri Velikovcu. Na tem zborovanju, ki so se ga udeležili člani deželne vlade, državnozbornski ter deželnozbornski poslanci, so manjšinski problem obravnavali v izrazitem duhu diskriminacije. Kot je poročalo časopisje, je bilo „načeto vprašanje, od kod dobivajo gotovi slovenski krogi denar, da si morejo skoraj brezplačno vzgajati izobrazbenstvo, za katerega v bodočnosti ne bo nobene zaposlitve.“ Ostrejšje grožnje, ki bi naj pokopala slovensko gimnazijo, si skoraj ni moč misliti, posebno, ker »je bilo postavljeno tudi vprašanje, ali oblasti za vse to početje vedo in kaj k temu pravijo.«

Mi smo na to molčali, ker smo bili mnenja, da je moč zadevo rešiti le s stvarnimi pogajanjimi in da pristojne oblasti tovrstnih šovinistinih izpadov sploh ne bodo upoštevale.

2. Zato so izjave, ki jih je kot član vlade podal zvezni minister Ferdinand Graf dne 25. januarja 1958 na deželnem občnem zboru OeVP v Celovcu, toliko bolj neodgovorno početje. Sedaj ne moremo več molčati in smo primorani, da v imenu slovenske manjšine vložimo najodločnejši protest.

Po časopisnih vesteh, ki niso bile preklicane, je glede manjšinskega vprašanja g. zvezni minister Ferdinand Graf izjavil naslednje:

»Avstrija ve, kako je treba ravnati z manjšinami in to je po vsem svetu znano. Manjšine vsega sveta bi bile srečne, ako bi uživale tiste pravice in svoboščine na gospodarskem, političnem in kulturnem področju, kot jih ima slovenska manjšina v Avstriji oziroma na Koroškem.«

Kdor priznava Avstrijo in njeno demokratsko vladavino, ta nam je ljub in — se razume samo po sebi — enakopraven partner in državljani. Kdor pa takega spoštovanja do avstrijskih ustanov ne zmore, bo pa že moral imeti pogum, da iz tega sam izvaja posledice. Mi ne prepovedujemo nikomur potovanja iz Avstrije. Na naših mejah ni bodeče žice in streljačih obmejnih policajev, temveč odprte carinske zatvornice, ki vsakomur, ki ima mirno vest, dovoljujejo podnevi in ponoči potovanje iz in v državo. Minister je nadalje izjavil, da se Avstrija trudi, izpolniti pravične zahteve manjšine, da je šla še dalje kot določbe člena 7 državne pogodbe ter v Celovcu ustanovila slovensko gimnazijo.

In vendar je dejstvo, da manjšinsko vprašanje na Koroškem še nikakor ni rešeno. Ako bi bilo to res, potem bi bile pač tozadevne določbe državne pogodbe, prav

tako pa tudi pripravljani osnutki za ustrezne izvršne zakone, gotovo odveč.

Pač pa so izjave, da so vsakomur — ki pač z gospodom zveznim ministrom ni istega mnenja, namreč, da je manjšinsko vprašanje na Koroškem že rešeno, kajti le tako je moč njegove izjave razumeti — meje odprte, in da mora imeti pogum, da iz tega sam izvaja posledice, za Slovence, ki se bore za svoje pravice, očitna grožnja. S takimi grožnjami so svojčas pričeli tisti, ki so zakrivali prisilno izselitev stotin slovenskih družin. Izselitev v času nacistične strahovlade je bila potem pač le dosleden zaključek.

Rod, ki je na lastni koži skusil izselitev, katere škoda še niti zdaleka ni poravnana, ima za take grožnje zelo občutljivo uho. S to grožnjo je gospod obrambni minister podal nov dokaz, da so koroški Slovenci pod takim pritiskom, da zaradi tega kakršno koli glasovanje na temelju opredeljenega načela za rešitev manjšinskega vprašanja ne prihaja v poštev. Zato se bomo

proti takim poskusom reševanja manjšinskega vprašanja vedno odločno branili.

3. Razume se, da ni moč pričakovati pozitivnega doprinosa k rešitvi manjšinskega vprašanja, ako se vprašuje za mnenje o izvršitvi člena 7 nekdanje vodilne nacionalsocialiste in odkrite nasprotnike manjšine, kot je to storil parlamentarni pododbor za vprašanje manjšinskega šolstva takoj potem, ko je bil na novo vpostavljen. Kaj bi pač dejali Južni Tirolci, ako bi se italijanska vlada glede izpolnitve pariške pogodbe pogajala z nekdanjimi fašisti in odpadniki avstrijske manjšine na Južnem Tirolskem?

Z ozirom na položaj, ki je že sam po sebi težaven, prav posebno pa z ozirom na zgoraj omenjene dogodke se obračamo v imenu koroških Slovencev na Vas, velespoštovani gospod zvezni predsednik, s prošnjo, da posvetite potrebno pozornost ureditvi manjšinskega vprašanja.

Narodni svet koroških Slovencev

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

Ameriška umetna luna tudi v vsemirju

Prvo ameriško umetno luno je v noči od petka na soboto v minulem tednu ponesla v vsemirje 20 metrov dolga, srebrna raketa z oglašujočim truščem, puščajoč za seboj sled blestečega plamena.

Izstrelitev ameriške rakete „Jupiter C“ je popolnoma uspešna in čez nekaj trenutkov je bilo novo nebesno telo v vsemirju ter začelo krožiti okrog Zemlje z brzino 29.000 km na uro. V veličanski elipsi (na dolgo razvlečen krog) napravi pot okrog našega planeta v 114 minutah. Kadar je Zemlji najbližja, znaša razdalja 320 km, kadar pa je nadalje vstran, pa 2700 km. Imenuje se „Explorer“ ali „raziskovalec“ po naše. Ima obliko tope konice, podobne cigari ter je 2 metra dolga ter 15 cm široka. Tehta 13,5 kilograma, je torej znatno manjša in lažja od prvih dveh sovjetskih „sputnikov“. Zato pa „Explorer“ plava mnogo dalje vstran od Zemlje, to je v večji višini kot oba sovjetska sputnika, ker je bil izstreljen z večjo začetno brzino. To so ameriški tehniki dosegli na ta način, da so raketo izstrelili v smeri kroženja naše Zemlje, s čemer je bila hitrost tega kroženja izkoriščena za pospešek rakete. V „Explorerju“ se nahajata dve radijski postaji ter vrsta aparatov za merjenje pojavov v vsemirju. Eden izmed radijskih aparatov bo deloval le nekaj tednov, za drugega pa predvidevajo daljšo dobo. Radijske aparate oskrbujejo posebne kemične baterije, vendar napovedujejo ameriški znanstveniki, da bodo še letos izstrelili več novih, večjih umetnih lun, pri katerih bodo kemične baterije nadomeščene s sončnimi. Te bodo namreč črpale energijo neposredno iz sončnih žarkov v vsemirju, radi česa bodo seveda imele daljšo življenjsko dobo.

Vest o uspešni izstrelitvi prvega ameriškega umetnega satelita je predvsem v Ameriki zbudila veliko veselje in olajšanje. Bil je prvi uspeh po dolgi vrsti neuspehov na področju raketne tehnike. Ruski uspehi z obema „sputnikoma“ so zelo prizadeli ameriški ponos, kajti upravičena se smatra Amerika za najnaprednejšo deželo na svetu glede tehnike, zato jo je poraz vprav na njenem najbolj lastnem področju tako težko prizadel.

„Explorer“ pa nima le velike znanstvene vrednosti, ampak je s svojim poletom v svetovje postaj tudi politični dogodek prve

vrste. Ruski raketni naskok s tem sicer še ni bil dosežen, vendar je bil doprinešen dokaz, da vsemirje ni zaprto sovjetsko lovišče in da ameriška tehnika naglo napreduje. Se razume, da bo to dejstvo imelo tudi svoje politične posledice na odnošaje med Vzhodom in Zapadom.

Spričo vsega tega pa vendar ne smemo pozabiti enega, kar je glavno: „Explorer“ je tudi novo potrdilo o človeških možnostih, ki so po božjem namenu razdeljene na vsa ljudstva Zemlje. Zato je uvodničar v največjem ameriškem listu „New York Times“ pokazal veliko mero treznosti, ko je splošnem veselju javnosti prilil tudi nekoliko hladne vode: „Prav sedaj je čas“, piše omenjeni list, „da se vsi zavemo enega: namreč, da si ne moremo ne Rusi in ne Amerikanci prisvajati izključnih zaslug pri dosedanjih uspehih za osvojitve vsemirja. Kot vsi drugi veliki podvigi človeka na področju znanosti, je pot človeštva proti svetovju plod dela mnogih mož iz mnogih narodov. Ko bo v bodočnosti prišel čas, da bo moč pisati zgodovino naporov za plovbo v vsemirju, bodo na njenih listih zavzemali častna mesta pojave iz sive davnine kot Kopernik (Poljak, op. ur.), Kepler (Nemec) in Newton (Anglež). Odlično mesto v njenih analizah je pridržano Albertu Einstein (Jud), prav tako Nemcu Oberthu, Amerikancu Robertu Goddardu in Rusu Konstantinu Čolkovskemu“.

Pred 25 leti je Hitler prišel na oblast

To obletnico so v Nemčiji obhajali z govori, v katerih so govorniki prisegli, da se kaj takega ne sme nikdar več zgoditi. Kričeče nasprotje tem slovesnim izjavam politikov in časopisja pa je bila debata v bonnski poslanski zbornici, kjer sta voditelja „Svobodne nemške stranke“ Dehler in Heinemann zelo ostro napadla kanclerja Adenauerja radi nedemokratskih metod, kot smo že prejšnji teden poročali. Kancler tudi topot ni prišel v parlament in tam odgovoril svojim zopernikom, pač pa se je zopet obrnil preko radia „na nemško ljudstvo“, kot je svojčas delal Hitler. Kdo ima prav v tem sporu, je težko reči, gotovo je, da je debata prekoračila meje dobrih manir. Po drugi strani pa je kancler Adenauer vprav na dan 25. obletnice Hitlerjevega prihoda na oblast slovesno sprejel delegacijo židov-

- KRATKE VESTI -

ODNESLA STA DRAGULJE V VREDNOSTI DVA IN POL MILIJONA ŠILINGOV dva tolovaja, ki sta zjutraj po otvoritvi trgovin stopila v neko draguljarno v New Yorku, kot da nameravata kaj kupiti. Hipoma pa sta potegnili pištole ter sta ustrahovala draguljarja in njegovega pomočnika, da sta nenavadnima klientoma izročila brezplačno vse, kar sta si pozelela. Nato sta s plenom brez sledu izginila.

SE OKROG 19.000 MADŽARSKIH BEGUNCEV je v Avstriji, je izjavil notranji minister Oskar Helmer. Od teh jih 11.000 živi v taboriščih. Večina med njimi namerava oditi v prekomorske dežele, okrog 4500 pa jih želi ostati v Avstriji.

POVODNI SO NA KOROŠKEM lani povzročile 5,5 milijonov škode. Najhuje sta bila prizadeta upravna okraja Spittal ob Dravi in Wolfsberg. Med tem ko je za okraj Spittal zvezna vlada vso škodo že povrnila, pa zaradi počasnega uradovanja ostali okrajji še niso prišli do povračila.

Z AVTOMOBILOM SE JE PRIPELJAL V GOSTILNIŠKO SOBO neki Dunajčan. Zaradi zmrzali je na ovinku Felderstrasse-Rathausplatz na Dunaju njegov avto začel drseti in se zaletel v tridelno izložbeno okno restavracije Rieder. Vozič se je ustavilo šele sredi gostilniške sobe in bi nenavadnega gosta natakariji lahko kar za volanom postregli s pijačo, ako ne bi imeli polne roke posla z dvema drugima gostoma, ki sta sedela blizu izložbe in ju je avtomobil poškodoval.

V ČEHOSLOVAŠKIH JEČAH JE 500 DUHOVNIKOV, poroča tiskovna služba Kathpress. Okrog 150 duhovnikov je v taboriščih za prisilno delo v Vitmanovu pri Joachimstalu, ostali pa so po raznih drugih ječah. Med njimi je 57-letni pomožni škof Barnas. Nadalje sta v hišnem zaporu še 80-letni škof Vojtasek ter 72-letni pomožni škof Buzalika.

KOEKSISTENCA V VEČNEM LEDU. Skupina ameriških antarktičnih znanstvenikov je s helikopterjem (Hubschrauber) obiskala prejšnji teden sovjetsko postojanko v Antarktiki, ki nosi lepo ime „Mirny“. Sovjetski znanstveniki; so ameriške kolege pogostili s čajem, kavijarjem in vodko.

AVSTRIJSKO-JUGOSLOVANSKA POGAJANJA za ureditev spornih vprašanj med obema deželama so se začela minuli teden na Dunaju. Kot je na torkovi seji ministrskega sveta poročal zunanji minister ing. Figl, je bil sestavljen poseben mešani odbor, ki bo izmenoma zasedal na Dunaju in v Beogradu. Na dnevnem redu pogajanj je tudi vprašanje prostovoljne odškodnine za avstrijsko premoženje, ki je po državni pogodbi pripadlo Jugoslaviji.

Spremembe v vladi na Madžarskem

V Budimpešti je odstopil dosedanji ministrski predsednik Kadar, ki ga je nasledil bivši madžarski poslanik v Beogradu Münich. Nekaj dni nato je umrl zunanji minister Imre Horwath. Pričakujejo, da bo novi zunanji minister, dosedanji delegat Madžarske pri Združenih narodih Endre Sik.

Politični teden

Po svetu . . .

Za in proti konferenci najvišjih glav,

to je bilo minuli teden vprašanje, ki je zapostavljalo državne pisarne na tej in na oni strani „železne zaves“.

Ameriško odklonilno stališče glede konference, ki je ne bi pripravilo predhodno posvetovanje zunanjih ministrov, se je pod pritiskom atlantskih zaveznikov v Evropi začelo majati. Posebno v Beži hiši, kjer stoji predsednik Eisenhower, so se že pojavili prvi glasovi, ki so napovedali popuščanje. Le zunanji minister Dulles se je upiral in vztrajno molčal. Bil je menda eden izmed redkih politikov, ki se ni pustil dočeti vplivati od radijskih glasov sovjetskih „sputnikov“ na nebeškem svodu.

Hruščev poseže vmes

Ta položaj so v Moskvi takoj pravilno ocenili in sam Hruščev je stopil v akcijo. Sprejel je posebnega dopisnika londonskega dnevnika „The Times“ Mc Donald, ki že mnogo let redno obiskuje Sovjetsko zvezo in velja za enega izmed najboljših strokovnjakov za sovjetske zadeve na Angliškem. Jezični Nikita Sergejevič je pokazal, da zna biti, ako je treba, posebljena prijaznost. Govoril je na dolgo in široko o miru in sporazumevanju za zeleno mizo, dobri so mu bili vsi načrti kot izhodišče za razgovore, pa najsi bo to načrt poljskega zunanjega ministra Rapackega ali pa ameriškega profesorja Kennana. Važno je skratka, da se „veliki štirje“ znova sestanejo in razgovarjajo, vseeno kje, in če že gospodje na Zapadu neradi potujejo pozimi, pa se lahko sestanejo poleti, je gostolep Hruščev. Odločno pa je bil proti konferenci zunanjih ministrov. Primerjaj je nekatere zunanje ministre „tistim babicam, ki prav nič ne žele, da bi otrok prišel na svet“. Pri tem je očividno mislil Dullesa, ki se je odslej vztrajno otepal takojšnje konference „velikih“, vedoč, da je sedaj Sovjetska zveza v boljšem položaju in bi nujno lažje uveljavljala svoje zahteve. To je bilo do sobote. V nedeljo pa je bila izstreljena raketa „Jupiter“, ki je ponesla v vsemirje prvo ameriško luno. Združene države so zopet zadobile zupanje vase in postalo je jasno, da prednost Sovjetske zveze na raketnem področju ni več tako velika, kot je spočetka zgledalo. Zato je v ponedeljek ameriški podpredsednik Nixon že v zelo dramatično pripravljene govore ponudil Sovjetski zvezi razgovore. Pa o tem več na prvi strani.

Trije kralji se tresejo za svoje trone

Kot smo že minuli teden pisali, je državna zveza Egipt-Sirija postala resnica. Egipovski predsednik Nasser je dosegel prvi

cilj svojega dolgoročnega programa, združitev vseh Arabcev. Prav ta prvi uspeh pa je pokazal, da bo pot do končnega cilja dolga in trnjeva, ako jo bo vobče dosegel. Med ostalimi arabskimi državami je nastal velik nemir: zaupni sli potujejo z letali med Ammanom, Bagdadom in Meko. Sedaj se jordanjski kralj Hussein, iraški kralj Faisal in kralj Saudijske Arabije Ibn Saud posvetujejo, kako bi združili svoje moči, da jih ne zadene ista usoda kot razširnega in debelušnega Faruka v Egiptu. Tudi oni razpravljajo o državni konfederaciji, le da je pri njih mnogo težje rešiti vprašanje, kdo bo najvišji, nekak kralj kraljev. Zadeva pa skrbi tudi Angličane in Amerikance, kajti Egipt in Sirija bosta sedaj, združeni pod močno Nasserjevo roko, še glasneje trobili v sovjetski rog, pričakujoč večjega toka rubljev, vojaških letal, tankov in podmornic za plačilo. Brez dvoma bodo v Londonu in Washingtonu morali nekaj ukreniti, kajti gre za posest najbogatejših petrolejskih vrelcev na svetu. Če ne bo šlo drugače, bodo magnati londonske City in newyorške Wall Street, kjer se steka ogromna gospodarska moč obeh velesil, podprli tri prestrašene puščavske kraljice.

. . . in pri nas v Avstriji

Kancler Raab je proti »sv. Proporciju« vendar zaradi tega še ni slab kristjan. Sv. Proporcija namreč ne najdete v nobeni praksi, pač pa samo v avstrijski notranji politiki. Ima pa po svojem dosedanjem obnašanju prav malo ali nič izgledov, da bi bil kdaj proglašen za pravega svetnika. Pod tem imenom se namreč skriva običaj, ki se je pri nas razpasel v zvezi s podeljevanjem javnih služb. Treba je namreč biti član ene ali druge koalicijske stranke, drugače ne pride do katere koli pomembne službe, pa če si še tako strokovno usposobljen. Ze pred nekaj tedni je proti temu nečednemu običaju nastopil predsednik republike dr. Schärfl, v svojem nedeljskem govoru preko radija pa ga je ostro obsodil tudi zvezni kancler ing. Raab. Zavzel se je zato, da bi bile odslej

vse službe javno razpisane

in bi naj nepristranska komisija ocenjevala kandidate. Tisti, ki bi pri strogem izpitu dobil najboljši red, bi naj dobil tudi službo. Potem se ne bo dogajalo kaj takega, kot mu je nedavno prišlo na uho glede podelitve nekega zdravniškega mesta blizu Dunaja. Bilo je razpisano mesto javnega zdravnika. Priglasilo se je lepo število kandidatov, ki so bili potem strokovno ocenjeni. Toda mesta ni dobil najboljši, ampak šele tisti, ki je bil po znanju na de-

setem mestu, pač pa je bil član ene izmed koalicijskih strank. Ne pomaga samo razpis službe, ampak tudi podelitev po izidu pravično ocenjenega izpita.

Zunanjetrgovinska bilanca izenačena

Sicer pa je bil kancler optimist. V zadnjem letu se je avstrijski izvoz blaga v inozemstvo znatno povečal, ter dosegel vrednost 25 milijard šilingov. To pomeni, da je vsak Avstrijec v minulem letu izdelal povprečno za 3600 šilingov blaga za izvoz. Je to lep uspeh, kajti konkurenca na svetovnih tržiščih postaja iz leta v leto ostrejša. Letos je prvič, da je Avstrija mogla svoj uvoz, ki še vedno presega izvoz, pokriti z lastnimi sredstvi, tako da imamo ugodno plačilno bilanco. Primanjkljaj je namreč bil krit iz dohodka tujkega prometa, ki je lani presegel vse rekorde. Prekosili smo celo Švico, klasično deželo tujkega prometa.

Svoj govor je kancler zaključil z mislijo, ki je bila vseh vsakemu Avstrijcu. Omenil je namreč smučarske tekme za svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah v Badgasteinu, kjer sta naša mušketirja Josl Rieder in Toni Sailer zasedla prvi dve mesti po „vročem boju“ na hladnem snegu, ter dokazala, da je Avstrija brez dvoma „velesila smučarskega športa“.

Parlament je potrdil konvencijo o rododomu

Minuli teden je državni zbor odobril pristop Avstrije k mednarodni pogodbi o rododomu ali genoidu (Vö kermord). To mednarodno pogodbo je več let izdelovala posebna komisija pri Združenih narodih. Obvezuje vse države, ki k njej pristopijo, da spoštujejo človeško življenje ter da ne ubijajo ljudi zaradi pripadnosti kake narodnosti rasni skupini ali zaradi njihovih prepričanj. Je naperjeno proti množičnemu uničevanju življenj, kot jih je zagrešil Hitler nad Židi ter nad v vojni podjarmljenimi narodi ter se dogaja v taboriščih za prisilno delo na Vzhodu.

Pri nas na Koroškem

pa zaposluje volilna strategija politike vseh strank. Zaenkrat so še fronte precej nejasne, kajti politične stranke še prikrijevajo svoje volilne udarnice. Poskusi za zlomitve socialistične premoči v deželi pa zaenkrat ne uspevajo preveč. V glavnem zato, ker „neodvisneži“ iz vrst FPOe se ne počutijo nikjer tako dobro kot v nekdanjih „lepih časih“. Ne pri „rdečih“ in ne pri „črnih“ ne gre tako, kot bi oni hoteli. Zato je deželno vodstvo te stranke dalo svojim krajevnim eksponentom navodilo, da gredo na volitve samostojno, kar posebno prenapetim nacionalnim krogom ni všeč. Izračunali so namreč, da bi OeVP in FPOe mogli za 700 glasov preglasovati socialiste. V tej zvezi postajajo zelo interesantni glasovi Slovencev, kot pišejo „Salzburger Nachrichten“. Čeprav jih je po računih tega lista samo še 2000(!), utegnejo biti jeziček na tehtnici.

SLOVENC

doma in po svetu

Sv. pismo izide pri celjski Mohorjevi družbi

Univ. prof. dr. Matija Slavič, profesor za biblične vede na nekdanji bogoslovni fakulteti ljubljanske univerze, zaključuje svoje življenjsko delo, nov prevod celotnega Sv. pisma. Stari prevodi, ki jih je založila še celovška Mohorjeva družba, so v jezikovnem pogledu precej zaostali za razvojem moderne slovenskega jezika. Prof. Slavič je svoje delo pripravil v glavnem že pred drugo svetovno vojno in je prvi snopič novega prevoda bil že dotiskan pri Mohorjevi družbi v Celju, ko so leta 1941 prihrumele čete „velikonemškega rajha“. Rjavosrajčni barbari so zažgali vso zalogo Mohorjevih knjig, z njimi tudi prvi snopič novega prevoda Sv. pisma, ki obsega knjige vodnika Mojzesa ter zmagovalca Jozve. Sedaj bo celjska Mohorjeva družba začela po zvezkih z izdajo celotnega Slavičevega prevoda. Je to brez dvoma pomemben dogodek ne le v verskem pogledu, kjer bo zamašil veliko vrzel, ampak tudi v kulturno jezikovnem oziru. Beseda vodnika in vidca Mojzesa ter zmagovalca Jozve bo izšla v novem sijaju slovenske besede. Je to zmaga pravice nad barbarstvom, kajti kot vsak je tudi Hitlerjev barbarizem propadel, božja beseda pa ne bo, tudi med slovenskim ljudstvom ne.

3000 iger v 12. letih na tržaškem radiu

Konec januarja je radijska igralna družina slovenske oddajne postaje v Trstu praznovala lepo obletnico: V 12. letih svojega obstoja je nudila tržaškim in goriškim Slovincem 3000 iger. Sodelovalo je v njih stalno okrog 40 igralcev, včasih celo več, tako da je nekdo naštel približno 100 različnih glasov. V temu letu so mnogi odšli v daljnje dežele, Ameriko, Avstralijo, Argentino, Novo Zelandijo, Kanado. Toda na njih mesto so stopile nove, mlade moči. Za vsako teh iger je bilo treba približno 5 vaj. V začetku so igralci nastopali brez plačila in šele pozneje, ko so radijske igre postale neločljivi sestavni del programa, so začeli prejemati honorarje, ki pa so še sedaj nižji kot n. pr. plača gospodinjske postrežnice na uro. Za jubilejno predstavo so izbrali igro mladega slovenskega pisatelja Branka Rozmana „Roka za steno“. Igralsko skupino vodi od vsega početka do danes režiser prof. Jože Peterlin. V tržaški reviji „Mladika“ beremo v zvezi s to obletnico: „Kot tržaški Slovenec v imenu vseh tisočev naših ljudi, ki ste jim v 12. letih prenesli toliko lepote, smeha in joka, trenutnega veselja in žalosti z zgodbami, celo strahu, ko smo trepetali za usodo vaših in naših junakov, za vse to, tisočera hvala! Tistega, kar ste dali tržaškim ljudem, čeprav skritim v podstrešne sobe, v delavsko predmestje in v kmečke domove, ne bodo nikdar pozabili. Ustvarili ste vez, ki je ne bo mogel nihče več pretrgati.“

Ljubljana: Razstava koroških slikarjev končana

Minulo nedeljo je bila v Moderni galeriji v Ljubljani zaključena razstava koroških slikarjev, ki je v slovenski umetniško razgledani javnosti zbudila veliko zanimanje. O tem pričala lep obisk razstave, ki je tako presenetila avstrijske opazovalce, da je o njem poročala celo uradna „Wiener Zeitung“.

Mož dela in molitve

(V SLOVO P. KAZIMIRJU ZAKRAJSKU)

V prejšnji številki smo na kratko poročali o smrti p. Kazimirja Zakrajskega, slovenskega izseljenkega duhovnika v Ameriki ter svoječasnega župnika pri fari sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Umrl je mož, ki jih je bilo malo med Slovenci, šibek po telesu, a močan po svoji veri. Objavljamo prispevek njegovega redovnega sobrata č. p. Odila OFM, ki v kratkih potezah riše pokojnikovo življenje in delo.

V Marijinem mesecu majniku in sicer 31. dan leta 1878 je bil rojen v Preserju pod Žalostno goro. Bil je četrti izmed petnajstih otrok v družini. Ko je dopolnil fantiček Nace, to je bilo njegovo krstno ime — svoje 10. leto, so ga starši poslali v ljubljanske šole. Po osmih letih šolanja je 1896 stopil v frančiškanski red in je 6. septembra pri Mariji na Trsatu prejel redovno obleko. Po končanem noviciatu je nadaljeval študije v Gorici, toda v šolskih klopih se je nalezil boleznijo, zavratne jetike. Zdravja je iskal pri njej, ki jo kličemo „Zdravje bolnikov“. Kot bolnika ga vidimo zopet na Trsatu in pa na Brezjah. Mlademu bogoslovca so držali že mrtvaško svečo, toda Marija je čuvala plamenček njegovega življenja, ker je mladi bogoslovec-redovnik napravil obljubo, da bo šel v svet z geslom: „Ave Maria!“ Ozdravil je.

Leta 1902. je bilo za pokojnega zelo važno. Spomladi je naredil slovesne redovne obljube in 14. julija 1902 je bil v ljubljanski stolnici posvečen za duhovnika. Novo mašo je pel v Marijini cerkvi na Žalostni gori. Po končanih bogoslovnih študijah je

bil leta 1904. nastavljen za kateheta na ljudski šoli v Kamniku, kjer je vzljubil mladino in mladina njega. Svoje geslo je začel takoj izvrševati. Pa prav v Kamniku se je v mlado dušo duhovnikovo zasadila misel, da bo šel preko morja za ljubljenimi sorojaki. Marijo je hotel ponesti med nje. In res meseca novembra 1906. je zapustil slovensko domovino in decembra istega leta je nastopil službo dušnega pastirja novo ustanovljene fаре Žalostne Matere božje v Clevelandu. Toda po nerazumljivih sklepih je kmalu to svoje mesto zapustil in je meseca marca 1908 prišel v New York, kjer je še isto leto ustanovil pri fari sv. Nikolaja „Misijski sv. Cirila in Metoda“, ki je bil temeljni kamen za poznejšo in sedanjo slovensko farno sv. Cirila v New Yorku.

Takoj naslednje leto pa je v New Yorku izpolnil dobesedno obljubo, ki jo je v boleznini naredil Mariji: ustanovil je list z imenom „Ave Maria“. Junaški Marijin vitez je zaviral v Marijino zastavo po vsej ameriški deželi. Toda od slovenskih frančiškancev je bil sam, delo je pa naraščalo, za roke enega človeka je bilo preveč. Zato je leta 1909. p. Kazimir pohitel v domovino po delovno pomoč. Dobil jo je, četudi ne toliko, kot bi želel.

Ko se je vrnil, se je postavil p. Kazimir pred mogočni in važni mejnik v svojem življenju: Leta 1910 so mu ponudili slovaško župnijo v Rockland Lake, N. Y. S tem se mu je odprl še širnejši delokrog: spoznal je dobre Slovake in je med njimi tako v fari kot pozneje na slovaških misijskih in z ustanovitvijo slovaškega mesečnika naredil ogromno delo. Prav na slovaški fari je bil

prvi slovenske frančiškanske družine in na slovaški fari v New Yorku je leta 1912 stekla zibelka slovenskega frančiškanskega komisarjata, čigar prvi komisar je postal pokojni p. Kazimir. Pri ustanovitvi komisarjata, to je posebne redovne skupnosti za slovenske frančiškane v Ameriki, mu je največ pomagal tedanji brooklynski pomožni škof, poznejši čikaški kardinal Mundelein, ki ga je leta 1919 poklical k sebi v Chicago ter mu je podelil farno sv. Štefana.

S preselitvijo je prišel tudi list Ave Maria v Chicago in ravno tako sedež komisarjata. Težko je razumeti, kako je mogel en človek toliko narediti, kot je naredil p. Kazimir v Chicago: vodil je župnijo v najhujših časih, pozidal je fari lepo, prostorno šolo, kupil je tiskarno in jo je vodil, izdal je Ave Maria, potem časopis tednik, začel je slovaški list, potem še angleški list. Poleg tega pa je obhodil večkrat v Ameriko na svojih slovenskih in slovaških misijskih.

Med tem časom je dobil p. Kazimir zmožnega sodelavca v osebi pokojnega p. Hugona. Z njim sta leta 1923. kupila prostor za Ameriške Brezje. Posebno je bilo Kazimirjevo delo in prizadevanje, da je leta 1926 prišel v Ameriko ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič s poslanstvom, da v Lemontu slovesno in uradno krona podobno Marije Pomagaj. In s tem so Ameriške Brezje postale res središče, ognjišče ameriških Slovencev, ognjišče, ki ga greje Mati Marija.

Leta 1927 je p. Kazimir obhajal svoj srebrni mašniški jubilej. Od prevelikih naporov je bil ves izčrpan, mislil je, da ne bo

več zmožen delati in da bo v slovenski domovini počival. Preselil se je v Slovenijo. Toda to ni bil pokoj, bilo je novo delo. Takoj po enem letu ga je škof Jeglič naprosil, da bi za Bežigradom organiziral in ustanovil novo mestno farno. Pozidal je novo cerkev sv. Cirila in Metoda in farno lepo po ameriškansko uredil, kot je želel tudi škof Jeglič. Kako je moralo boleti ubogega p. Kazimirja, ko je ravno nekaj dni pred svojo smrtjo dobil pismo in fotografije, kako komunistična oblast cerkev sv. Cirila ruši in podira. Prav na sam Božič so delali z največjo paro pri rušenju božje hiše.

Tudi v Ljubljani mu vodstvo obširne župnije z dvema kaplanoma ni zadostovalo; delal je tudi drugje. Pozidal je most med domovino in med rojaki v izseljenstvu, ko je ustanovil „Rafaelovo družbo“. Toda ravno sredi najbolj razgibanega dela je bil p. Kazimir, pa je izbruhnila druga svetovna vojna. Takoj v začetku vojne se je kot ameriški državljani na poziv ameriškega konzula umaknil iz Ljubljane in je prišel nazaj v Združene države. Tu je ameriško Slovenijo razgibal z delom za podporo trpeči domovini. Naselil se je razumljivo na svojih Ameriških Brezjah, kjer je pod plaščem ljubljene Matere užival prepotrebnosti pokoj in kjer je leta 1952 obhajal slovesnost svoje zlate maše in kjer je letos doživel še zlato jubilej lista Ave Maria in kjer je zdaj zatisnil svoje telesne oči, in jih uprl v božji in Marijin tron v nebesih, ki si jih je pošteno zaslužil. Njegovo telo bo počivalo sladko in mirno v sencu Marijinega svetliča. Preko njegovega s cvetjem zasajenega groba pa bo tolikokrat odmevala pesem sem od lurske votline: „Ave, Ave, Ave Maria!“

„V peklenem ognju je šinil proti nebu“

Vest, da so sedaj tudi Amerikanci izstrelili svojo umetno luno v vsemirje, je znova osredotočila zanimanje ljudi na rakete in plovbo v vsemirju. Sedaj krožita v razdalji več sto kilometrov okrog zemlje dva satelita, ameriški in ruski. Ravnotežje med obema glavnima silama sveta je vsaj glede prestiža deloma vzpostavljeno. Toda tekma za svetovni prostor gre naprej. Kdo bo poslal prvega človeka k zvezdam? Bržkone to še ne bo jutri ali pojutrišnjem, čeprav človeštvo že stoletja, da, tisočletja vleče k zvezdam. Zato tudi poskusi poletov k zvezdam, niso novi.

V času senzacionalnih iznajdb ali podvigov se vedno najde kdo, ki gre brskati v stare zaprašene knjige zgodovine in ugotovi, da so te nove zamisli stare že več tisoč let. Tako danes, ko rakete odnašajo v svetovni prostor umetne lune, ta podvig ni prav nič nov. Že pred tri tisoč leti je na Kitajskem nek visok cesarski urednik, mandarin Wan-Hu, odfrčal „v peklenem ognju proti nebu“, poročajo stare kitajske pesmi.

Več tisoč let pred nami so Kitajci imeli smodnik

Toda Kitajci so prebrisani ljudje. Svoje skrivnosti drže zase. V njihovih zgodovinskih knjigah ni o tem podvigu zapisano niti črke. Pač pa pripovedujejo starokitajske pravljice o raketah, ki jih je poganjala v zrak sila črnega smodnika. In zgodovinska izkušnja nam pove, da je v vsaki pravljici tudi zrno resnice. Znano je namreč, da so Kitajci že več tisoč let pred Kristusom iznašli smodnik, tuš, papir, kompas. Knjige so tiskali že dvatisoč let pred nami, ko so jih po „napredni“ Evropi pridni in potrepljivi menihi počasi in zamudno prepisovali, podobno kot po naših krajih „bukovniki“ Kolomonov žegen. Obstoje celo starokitajske slike s tušem, ki prikazujejo izstrelitev takih raket. Ponavadi so jih uporabljali za „bengalični ogenj“ ali slovesne ognjemete (Feuerwerke) ob velikih praznikih na dvoru ali pa kadar so hoteli potolažiti nezadovoljno ljudstvo z igrami, da jih pozabijo na lakoto ter oderuštvo tedanjih davkarjev.

Pa Kitajci so bili tudi praktični ljudje. Smodnik so uporabljali za obrambne rakete proti sovražnikom. Izstreljevali so jih seveda samo na kratke razdalje. Tako „Stahinove orgle“, ki so jih mnogi naši mladi fantje kot vojak spoznali v zadnji vojni na vzhodni fronti, niso nikaka nova zamisel. Že leta 1271 je beneški trgovec Marco Polo, ki je s svojim očetom Nikolajem Polom podvzel pustolovsko potovanje v daljnjo Mongolijo k mogočnemu vladarju Kublaj kanu, da mu proda svoje blago, z mastnim zaslužkom seveda, prišel tudi na Kitajsko. Tam je zelo bistro opazoval življenje in spretno trgovanje. Po 24 letih se je vrnil nazaj v domače mesto. Da ga po poti ne bi oropali razbojniki, ki jih je takrat vse mrgolelo, je potoval oblečen v beraške cunje. Vanje pa je imel spretno zašite zlatnike svojega dobičkanosnega trgovanja, poleg tega pa tudi načrte o „kitajskih puščicah“, kot je on imenoval rakete.

Mandarin Wan-Hu in njegova raketa

Kitajce pa je, kot vse druge ljudi, tudi privlačevala moč zvezd. Ko so že imeli rakete, ni čuda, da se je našel tudi bister mož, ki jih je uporabil za nebeške polete. Bil je to mandarin Wan-Hu, cesarski namest-

nik province Honan, kot je zapisano v „Splošnem zemljepisu Kitajskega cesarstva“ za časa dinastije Ming, ko smo v Evropi pisali nekako leto 1500, to je pred dobrimi štirimi stoletji. Kot cesarski namestnik je imel veliko oblast. Zato je lahko ukazal, da so mu ognjemetni tehniki pripravili 27 koničastih raket. Mizarji so morali izdelati iz trdega lesa okroglo, sodu podobno posodo. To so potem pritrdili na konice ozkih 27 raket. Mandarin je stopil v sod.

Ali se je mandarin Wan-Hu podal na pot proti zvezdam zgolj iz radovednosti, je drugo vprašanje. Nekateri zgodovinarji menijo, da je morda padel v pamilost pri svojem cesarju, kar takrat ni bilo kaj nenavadnega. Recimo, da je pri svojih podanih nabral premalo davka, kar je cesarje ponavadi močno razhudilo. To je seveda pomenilo ne le izgubo službe, ampak tudi izgubo časti. In zato so bili Kitajci hudo občutljivi. Podobno kot so Japonci ob izgubi časti si končali življenje s tem, da so si prerezali trebuh (harakiri se to pravi po japonsko), tako si je pa morda mandarin Wan-Hu rekel: Če je že tako, da bo treba oditi v večnost, bom pa šel kar sam naravnost.

„Ko so cvetele češnje . . .“

V slikovitem pesniškem jeziku nam opisuje neznan poet mandarinov odhod: „Ko so se razcvetele češnje in je Rumena reka svoje motne valove tirala proti vzhodu, je mandarin, oblečen v rumeno svilo, vstopil v svojo s cveticami okrašeno nebesno ladjo

Sneg je šmentana stvar

Ko so pred več ko 2000 leti prijezdili pod poveljstvom Hanibala numidijski jezdec iz Afrike v Alpe, so se nenadoma ustavili in niso hoteli več naprej, nekateri pa so se spustili celo v beg. Kaj jih je tako prestrašilo? Neznani duhovi — drobne, bele snežinke, ki so kakor dež padale z višav in na njih rokah izginjale oziroma se spreminjale v vodo. Numidijski do takrat snega še niso poznali.

Pri nas pa zima brez snega ni zima. Mnogi se je veselijo in jo težko pričakujejo, posebno mladina in športniki. Letos-smo po dolgem — če tudi malo kasno — dobili snega čez noč toliko, da je ponekod ustavil ves promet.

Sneg je lahek, toda samo v majhnih množinah. Močni sneženi meteži pa lomijo veje in drevesa, podirajo strehe. Nekdo je pozabil zvečer golito pred hišo, katero je čez noč pokril sneg. Spomladi pa je odkril, da jo je sneg docela zravnal. Letos pa je — kakor pravijo — sneg podrli samo v Podjuni čez 20.000 kubičnih metrov lesa. Gorje pa,

ter se pognal pošev preko reke proti kraljestvu zvezd.“ To je vse. Ali se je vrnil, ne pove nobena pesem. Gotovo da ne.

Dolga stoletja mandarin Wan-Hu ni našel posnemačca. Šele v februarju leta 1945, ko se je kratkotrajni sen „tisočletnega rajha“ razbujal, je nemški inženir Lothar Sieber podvzel polet, s katerim je upal v zadnjem trenutku preobrniti vojno srečo v Hitlerjev prid. Poskus je bil izvršen v Peenemünde, kjer so Nemci izdelovali svoja V-orožja. Na izstrelišču je stala za polet pripravljena raketa. Po ozki lestvici se je povzpel inženir Sieber do raketine konice in tam ob strani zlezal skozi ozko odprtino v notranjščino. Bil je oblečen v navadno letalsko obleko, imel je s seboj tudi padalo.

Smrt ing. Siberta 10.000 m nad zemljo

Konica rakete je bila izdelana iz „Plexiglasa“ posebnega „nezdobljivega“ stekla, ki bi naj pogumnemu letalcu omogočila opazovanje okolice. Ko bi se raketa dvignila do gotove višine in se zaradi izgube brzine začela nagibati, bi se naj konica s posebnim mehanizmom odtrgala in pilot bi se s padalom vrnil na zemljo. Prižgali so raketo, katere gonilna snov je bila mešanica kisika in alkohola. Res je šinila v zrak in dosegla višino 10.000 metrov. Tam pa se je zaradi silovite brzine stalila raketna konica in zračni pritisk je v drobno sekunde ubil pilota. Njegovega trupla niso nikdar našli, kajti pri padcu iz take višine se je telo raztreščilo na drobne kosce. Med prvimi in drugim ponesrečenim poletom k zvezdam je minulo skoraj petsto let. Toda komaj 12 let po ponesrečenem Sieberjevem poskusu že krožijo umetne lune po vsemirju, ena ruska in ena ameriška. Ne bo več dolgo trajalo, pa bo človek uresničil svoj tisočletni sen in živ letal v vsemirju. Ali bo Rus ali Amerikanec, je postranskega pomena, bo vsekakor človek in njegovo dejanje bo zmaga človeškega uma.

„Judeževi groši“ jim le diše ...

Po uredbi o dvojezičnem šolstvu iz leta 1945 dobivajo učitelji na dvojezičnih šolah posebno jezikovno doklado. Ta doklada jim je bila podeljena zato, ker opravljajo več dela in v primeri z ostalimi učitelji, ki poučujejo samo v nemščini in imajo več strokovnega znanja, katerega so si zopet morali pridobiti s posebnim trudom. V začetku so to doklado prejeli tudi učitelji, ki so pouk slovenščine v veliki meri ali pa v celoti zanemarjali. Prav zaradi tega je šolska oblast z meznim zakonom določila, da naj dobivajo stalno mesečno doklado v znesku 120 šilingov le tisti učitelji, ki uspešno opravijo usposobljenostni izpit iz slovenščine. V resnici je večje število učiteljev opravilo ta izpit. Takrat so nacionalni nestrpnosti zagnali krik proti tem učiteljem, češ da delajo izpite za „Judeževe šilinge“.

Pa časi se obračajo. Pred nekaj dnevi so dež. poslanci dr. Einspieler, Seitschinnig in dr. Mayrhofer vložili interpelacijo na deželnega glavarja, da bi naj odsej te doklade prejeli tudi tisti učitelji, ki znajo slovensko, le da izpita niso opravili. In to so poslanci, ki bi sicer ob vsaki priliki Slovence na Koroskem najraje zatajili. Vendar pa kadar gre za interese njihovih varovancev, se tudi oni drže pravila, da „denar ne smrda“, četudi bi bil pridobljen s — slovenščino, ki so se je učitelji povečini še kot otroci naučili pri svojih materah.

če sledove v snegu. Sprva so mislili, da eden od konjev krvavi, toda kmalu so se prepričali, da temu ni tako. Ko je namreč eden hribolazcev stisnil kepo snega s pestjo, se je sneg takoj krvavordeče pobarval. Rdeč — ponekod tudi rumen sneg — je padal že v vseh delih sveta. Razlaga je enostavna: V snegu se nahajajo včasih milijarde mikroskopičnih malih rastlinic, ki sneg ali neposredno pobarvajo ali postanejo šele vidne, če sneg stisnemo. Po dognanju ogrske raziskovalke Kol je rastlinic, ki barvajo sneg, najmanj 50 vrst. Pa tudi druga bitja uspevajo v snegu prav dobro kakor n. pr. snežena bolha in razne muhe.

Najbolj očarljiva na snegu pa je verjetno krasota posameznih snežink, od katerih ne ena ni enaka drugi. Pred kakimi 80-timi leti jih je pričel z mikroskopom raziskovati Bentley, kmečki fant v Ameriki, napravil je nešteto fotografij — ne da bi se kdo zmenil zanje, in šele kot starec je zaslovel s svojimi slikami snežink po vsem svetu.

ŠKOT JE HOČEJO SVOJO KRALJICO, in sicer princeso Margaret, mlajšo sestro angleške kraljice Elizabete II. Odkar je zadnja škotska kraljica tragično umrla pred 400 leti na morišču in je bila škotska združena pod žezlom angleške vladarske družine, se do danes nekateri Škoti niso sprijaznili z mislijo, da so angleški podaniki. Princesa Margaret je bila rojena na Škotskem in sedaj jo je „Združenje škotskih narodnjakov“ povabilo, da pride na Škotsko in postane prava Škotinja.

FRAN ERJAVEC, Pariz:

174

KOROŠKI SLOVENC

II. DEL

XXX.

PROPAD JOZEFINSKIH REFORM

Marija Terezija je vodila dve veliki vojni, toda le prisiljena, žilavo braneča svojo državo, dočim o kakih lastnih vojnih pustolovščinah ni hotela niti slišati. Nasprotno pa njen sin ni želel le čim najbolj okrepiti države na znotraj, temveč jo razširiti tudi na zunaj. Glede na to je pregovoril že svojo mater, da se je soudeležila sramotne delitve Poljske, ki so jo zasnovali Rusi in Prusi, toda odločno je Marija Terezija odklonila Jožefovo nameravano pustolovstvo za pridobitev Bavarske.

Svojo zunanjo politiko je zgradil Jožef II. predvsem na dve oporišči: na sorodstveno zvezo s francoskim dvorom in na prijateljstvo z Rusijo. Po materini smrti je poglobil zlasti zvezo z Rusijo, da si utrdi posest Galicije in da se z Rusijo vred okoristi na račun Turčije. Ta je začela l. 1787. sama veliko vojno proti ruskim imperialističnim pohleptom in v smislu zvezne pogodbe je napovedal v začetku l. 1788. Turčiji vojno tudi Jožef II. v upanju, da si pridobi vse ozemlje med spodnjo Savo in Jadranom (Bosno in Hercegovino) ter pas ob Donavi do Nikopolja s severno Srbijo. Zbral je veliko vojsko, kakršne Avstrija dotlej še ni videla, a vkljub temu je postala ta vojna vprav usodna za Jožefa samega in za vse njegovo reformno delo.

Prvo leto so doživljali avstrijski generali (vrhovni poveljnik je bil prvi čas general Laszcy) same poraze in

21. IX. so potolkli Turki v Banatu samega cesarja, ki si je nakopal v tamošnjih močvirjih še kal smrtne bolezni, tako, da se je moral porazen in težko bolan vrniti na Dunaj. Šele naslednje leto je potem maršal Laudon nekoliko popravil položaj (dne 9. X. 1789. je zavzel tudi Beograd.) s pomočjo Hrvatov in Srbov, za kar so pa doživljali potem Srbi, kakor vedno, od Avstrijcev samo nehvaležnost. Toda med avstrijsko vojsko so razsajale strahovite bolezni, radi česar so bile potrebne vedno nove in nove rekrutacije, rekvizicije in še izredni denarni prispevki. Sama Koroška je samo l. 1788. morala prispevati 433.811 gld in bolniki z bojišča so zanesli legar tudi na Koroško. Ta je zavzel tolik obseg, da se je od l. 1787 — 1791. zmanjšalo število koroškega prebivalstva od 297.384. na 293.190 duš.

Tem žrtvam se je pa začelo vedno odločnejše upirati ogrsko in hrvatsko plemstvo, med katerim je vladalo že dolgo vedno večje nezadovoljstvo radi cesarjevih agrarnih in davčnih reform ter radi njegovih centralističnih stremeljenj. Ogorčenje je narastlo tako, da je grozil že javni upor. Nastali položaj so izrabili tudi Nizozemci in začeli z revolucijo radi Jožefovih cerkvenih reform in to je bolnega cesarja dokončno zrušilo. Ker se je Jožef II. obračal vedno le na razum in nikoli na srce, ni bil priljubljen nikjer, zato je začel groziti splošni upor. Cesar je videl, kako se podira vse njegovo življenjsko delo in da grozi pokopati pod svojimi razvalinami samo monarhijo, k popustljivost so začeli siliti celo najradikalnejši jožefinci, zato cesarju ni preostajalo drugega, kot da je dne 28. I. 1890. preklical skoraj vse svoje reforme, razen tolerančnega patent in osvoboditve kmetov. Tega udarca pa ni mogel več prenesti in je že tri tedne nato (20. II. 1790) umrl, a še pred smrtjo je vzpostavil tudi ministrski

svet. Še na smrtni postelji je razočaran vzdihnil: „Gospod, ki edini poznaš moje srce, Ti veš, da sem vse, kar sem storil, izvršil v blagor svojih podložnikov!“. — Fevdalni reakcionarji so še po njegovi smrti sramotili njegov spomin, a kmetje in prosvetljenci so se začeli šele počasi zavdati pomena njegovih reform in si ustvarjali iz rajnkega cesarja še mnogo lepši lik, nego je bil v resnici.

Jožef II. je bil dvakrat oženjen, vendar je umrl brez potomcev, zato ga je nasledil njegov mlajši brat, trinštridesetletni Leopold II., ki je bil dotlej vojvoda v Toskani. Tudi on je veljal za izrazitega prosvetljenca, tako da so ga sprejeli reakcionarni krogi z velikim nezupanjem, toda na drugi strani je bil pa prav tako odločen nasprotnik bratovega avtokratskega absolutizma in pristaš nazora, da naj deli vladar svojo oblast z ljudstvom in da tudi dobrega ne kaže vsiljevati s silo. Ko ga je Jožef II. malo pred svojo smrtjo vabil na Dunaj za nekakega sovladarja, da bi imel v svojem brezizhodnem položaju in bolezni vendarle nekoga pri sebi, je Leopold pisal svoji sestri, da bi se v nobeni obliki ne želel vmešavati v njegove vladarske posle, češ: „Izgubil bi za vedno ves kredit ter zaupanje dvorov in ljudstva ter bi brez koristi le škodoval državi... Dokler živi, ne bom nikoli odobral, česar ne smatram za primerno, toda nikoli tudi ne bom javno grajal, kar je izvršil.“ Jožef II. je bil pristaš patriarhalne absolutne monarhije, Leopold pa nekake ustave in je soglašal z Montesquieujevimi nazori glede delitve oblasti in pravice dovoljevanja davkov. Deloma je soglašal tudi z Rousseaujem o nekakem pogodbenem razmerju med vladarjem in ljudstvom. Že par dni po svojem prihodu na Dunaj je izjavil, da noče vih-ravo odločati o važnih zadevah, temveč vse zrelo premisliti.

Albert Sadjak:

Slavnost nove maše v Globasnici

Med verskimi in narodnimi slavnostmi prav gotovo ni nobene lepše in prikupnejše, pa tudi ne pomembnejše, kakor je ravno nova sv. maša. Naše ljudstvo to tudi dobro čuti. Zato vsa fara kar tekmuje, kako bi lepše pripravili sprejem svojega rojaka — novomašnika.

Že tedne se je pripravljala globaška fara na prelepo slovesnost, da pozdravi svojega novomašnika, kajti v nedeljo, dne 26. januarja se je preč. g. Janez Markic ustavil ob oltju svojega neutešljivega hrepenenja — ob oltarju božjem.

S kako ljubeznijo je fara pričakovala svojega novomašnika, dokazujejo vse priprave za veliko slovesnost. Pevci so se vadili v pesmi, dekleta in žene so pletle vence, kuharice pripravljale za obed. Fantje so postavili kar 19 mogočnih mlajev z lepimi in mičnimi slavaloki s pomenjivimi napisi ter pripravili streljanje. Mladina pa se je učila pozdravnih pesmi.

Staro in mlado, moški in ženske, starčki in otroci, vsi smo se veselili na slovesni trenutek, ko bo stopil Hanzej prvič pred oltar in daroval Vsemogočnemu svojo prvo daritev. Po pravici smo se veselili, kajti bil je pravi sin lepe globaške fare pod Matjažovo goro, saj smo ga vsi ljubili in spoštovali, med nami je zrastel, z nami užival veselje in žalost, bol in trpljenje. Bilo nam je, kot bi z Hanzijem stopali pred ovenčani oltar.

Od nekdaj je že bila pot slovenskega študenta težka, še težja je dostikrat pot duhovnika. Tako je tudi naš novomašnik hodil že v svoji mladosti trdo pot življenjskih preizkušenj. V težkih in skromnih gospodarskih prilikah je posečal višje šole. Toda vse to ga je za visok ideal še bolj utrdilo, da bo lahko kazal njemu v vodstvu zaupnemu ljudstvu pravo pot iz sedanjih z motami prepredenih časov in ga obvaroval pred kakršnokoli nesrečo.

Domača fara pozdravlja svojega novomašnika

V soboto, dne 25. januarja ob 4 popoldne je bil napovedan sprejem na prostoru pred farno cerkvijo, kjer so se zbirali farani v trumah. Z g. novomašnikom so se pripeljali tudi duhovni starši: duhovni oče g. Valentin Kogoj, pd. Gradišnik v Rutah nad Globasnico, in duhovna mati ga. Marija Urank, mlada Kavhinja iz Encelne vasi. Prvotno bi morali prevzeti skrb duhovne matere rajna Kavhova mati, ki pa so pred nedavnim umrli in niso dočakali tega lepega dne, katerega so se tako veselili. Kakšno veselje je moralo zajeti novomašnikovo srce, ko je izstopil in zagledal ob sebi zbrano množico faranov in znancev.

Ob gromu topičev in po ubranem petju („Novomašnik, bod' pozdravljen" in „Oj, predraga vas domača") mešanega zbora Katoliškega prosvetnega društva pod vodstvom Janeza Petjaka, je novomašniku spregovoril v pozdrav in mu izrekel dobrodošlico domači č. gospod župnik France Posch. Nadalje so ga v toplih besedah pozdravili nadučitelj in župan g. Oskar Reven v imenu občine in krajevne šolske oblasti, g. prof. Jožko Hutter v imenu globaškega prosvetnega društva in g. Štefan Kordeš v imenu vaščanov. Gdč. Anka Smrečnik, pd. Jomrova v Mali vasi pa je stopila pred novomašnika z lepo deklamacijo „Novomašniku v pozdrav" in mu tako izrazila svoj nežni pozdrav v imenu belih družic ter mu poklonila šopek kot izraz ljubezni in priznanja domače fare.

V imenu prijateljev g. novomašnika pa se je poslovil od njega France Podrečnik in mu posvetil naslednjo pesem, ki je nastala v Globasnici in osvetljuje nekoliko novomašnikovo življenjsko pot:

Pozdravljen, novomašnik, dragi,
pozdravljen, dobrodošel v sredi naši.
Pozdravlja vse Te iz srca,
pozdravljamo vsi Te iz dna duha.

Ko še deček mlad si v šolo šel,
že iz srca si zaželel,
da poklic bi svet' izbral
in služabnik božji bi postal.

Tudi Bog Te je izbral
in svojo varno roko Ti podal.
Vodil Te kot skrbni oče,
da napredovati Ti bilo je mogoče.

Ko pa vse učenje srečno si končal
in pred posvečenjem si že stal,
da sprejel maziljenje bi sveto,
po katerem hrepenel si vneto,

tedaj prišel vihar je od nekdaj,
navalil Ti skale je na pot,
da preprečena bi bila pot,
na katero Te klical je Gospod.

To strlo Te, podrlo Te na tla,
a s Teboj na kolena je padla množica.
Ti molil zaupno in vdano si,
s Teboj molili prav goreče smo mi vsi.

To je slišal Jezus mili,
ki nikogar ne pusti v sili.
Podal Ti svojo je roko,
prepeljal prek' skale Te varno.

Ker poslušal si božji klic,
dosegel vzvišen si poklic.
Bodi dober svečenik,
Bog bode vedno Tvoj vodnik.

Bog Ti ovčice že je zbral,
katere Ti bo v pašo dal.
Vodi varno v ljubemni jih lepo,
da vse pripelješ k njemu v nebo.

Prosi, da Jezus mili
tudi pri Tvoji daritvi prvi,
se tudi nas vseh usmili,
da s Teboj ovčice in rojake Tvoje
sprejme nekoč v naročje svoje.

Zvonovi so doneli svojo pozdravno pesem, ko se je nato pomikal spreved vernikov v farno cerkev k blagoslovu, kjer je novomašnik blagoslovil farane prvič v domači cerkvi in pel ginjen in iz globine svoje duše prvič litanije in podelil ob koncu vsem zbranim svoj novomašniški blagoslov.

Na domu novomašnika, pri pd. Jožapu pa so se zbrali v soboto zvečer fantje in dekleta društvenega pevskega zbora, da tako napravijo njihovemu prijatelju Hanzaju lepo podoknico. Ob pozdravnih besedah, petju domačinov in bogoslovcev je potekal

Naš novomašnik preč. g. Janez Markic v spremstvu svoje matere in duhovnih staršev pri slovesu od doma

večer v prijetnem in veselem razpoloženju. Ob tej priliki je podarilo Katoliško prosvetno društvo svojemu sodelavcu v znak zahvale in nerazdružljivega, iskrenega prijateljstva — veliko, krasno sliko.

Čut skupnosti naj preveva naše življenje

Naslednji dan je res bil dan, kakršnega smo si želeli. Še se ni pokazalo sonce v nedeljskem jutru, še je ležala megla in zakrivala idilično vas, gozdove in zasnežene poljane in že so se oglašili navsezgodaj topiči, da oznanijo vsej okolici: danes v Globasnici nova maša je. In od vseh strani so prihajali verniki, da si pridobijo milosti prve sv. daritve novomašnikove, o kateri pravi pregovor, „da se spleča strgati podplate, da prideš na novo mašo".

In res, ogromna množica je po stari navadi priromala peš, kljub zimskemu mrazu in neljubemu snegu. Drugi pa so prišli na kolesih, motorjih, z avtomobili, avtobusi, z vsemi modernimi prevoznimi sredstvi.

Mogočna udeležba na globaškem prazniku je torej tako dokazala, da je narod še tesno povezan s Cerkvijo in s svojimi duhovniki, ki izhajajo iz naroda in se v njega zopet vračajo. Zdi se mi, da postaja čut skup-

nosti dostikrat tem močnejši, čim bolj se življenje okoli nas duhovno prazni. Zato rabimo tudi duhovnikov, ki stojijo z obema nogama v življenju in času.

Slovo od doma

Ganljivo je bilo slovo od domače hiše! Nepregledne vrste ljudi so se zbrale ob določenem času pred novomašnikovim rojstnim domom. „Oj hišica očetova!" smo brali na slavaloku, ki se je bočilo nad hišnim vodom. Oj hišica očetova, samo ena si in tvoj spomin naj bo večni! Tokrat je bila vsa praznično ovenčana, kakor nevesta na poročni dan, saj je prišel njen Hanzej, ki ga je ljubila in čuvala dolga leta. V njenih prostorih mu je tekla zibelka, tu je namerjal prve korake v svet, spregovoril prve besede, se prvič pokrižal, molil, trpel in se veselil v domačem družinskem krogu. In danes je prišel kot duhovnik, poslanec in srednik. Kako se ne bi veselila!

Težko je v besedah opisati doživetje, ko se je g. novomašnik s svojo materjo in duhovnimi starši pokazal na pragu, zavedajoč se, da stopa v tem hipu v življenje. Vsakogar je ganilo, ko je g. novomašnik klečal pred svojo materjo in ga je ta prekrizala s svojimi žuljavimi rokami in ga poškopila z blagoslovljeno vodo. Nato pa je podelil sin svoji materi in duhovnim staršem novomašniški blagoslov. Solze svetega veselja in ganotja so igralo v očeh vseh.

Belooblečena družica je stopila pred njega in mu v lepi deklamaciji izročila novomašni križ, za katerega se je odločil, za katerega se bo boril in katerega težo bo nosil. Sprejel ga je v svoje roke, ga objel in iz tihe molitve je predramila njegovo dušo beseda velikovškega mestnega kaplana preč. gospoda Franceta Božiča, ki mu je spregovoril v slovo od doma. Pridiga ni bila samo lep nagovor novomašniku, marveč govor vsem vernikom, ki je predočil v lepi obliki ljudstvu novomašnika, ki je kljub vsem težkim življenjskim izkušnjam vztrajal in se odločil za duhovniški poklic.

Zadoneča je ubrano in dobro podana pesmica:

„Oj hišica očetova...
Skazala si mi milosti,
ki moč jih pozabiti ni.
Bog živi te!"

Sedaj se je razvil lep spreved iz Male vasi k farni cerkvi v Globasnico, kakršnega le redkokdaj vidimo. Zabobneli so topiči, veselo petje in verna molitev je spremljala mladega novomašnika k božjemu svetišču na tej najlepši poti njegovega življenja. Še glas farnih zvonov se je utrgal iz visokih lin in pohitel naproti novemu duhovniku v pozdrav.

V lepo ovenčani cerkvi

Obdan od asistencije je nato novomašnik pristopil k oltarju, da daruje svojo prvo daritev. Ves vesel je zapel svoj Gloria in prosil za vse svoje drage ter položil na oltar vso bridkost in skrb svojega življenja.

Po evangeliju je stopil na prižnico novomašni pridigar, preč. g. Cvetko iz Medgorij. Njegov govor je bil iskreno voščilo novomašniku na njegovi poti duhovniškega življenja, vsej zbrani množici pa jasna beseda dolžnosti, ki jo imamo v vsem svojem življenju. Pokazal nam je, kaj je duhovnik svojim vernikom in kaj je dolžnost vernikov v farnem občestvu, da v skupnem delu raste pravo versko življenje v fari in v družinah. V svojem lepo izoblikovanem govoru je nadalje očrtal lik sodobnega duhovnika, njegovo težko in odgovorno pot, razočaranja in tudi veselje, ki ga čakajo. Resne in globoko občutene besede so zajele vso množico.

Med slavnostno mašo je bilo ljudsko petje. Vmes pa je prepeval domači cerkveni pevski zbor pod vodstvom Valentina Kogojja. Ta maša je bila res ljudska maša, kjer je ves narod prepeval iz vsega srca svoje domače ljudske-cerkvene pesmi. To petje je združilo vso množico v navdušeno sodelovanje pri sv. daritvi, ki se je končala z zahvalno pesmijo.

Po končani maši pa je novomašnik blagoslovljal posameznike daleč tja preko pol dneva.

Prijeten popoldan v Farni dvorani

Po opravljeni cerkveni slovesnosti so se podali svatje z novomašnikom v novo Farno dvorano k izvenckerkvenemu praznovanju

Globaški novomašnik blagoslovlja ob novi maši v farni cerkvi prvič svoje sofarane

dneva, kjer so č. setre pripravile s šent-ruperškimi dekleti dobro gostijo. Vse se je zbralo tam okrog primicia: sorodniki, prijatelji, znanci, oba domača pevska zbora, bogoslovci in številni duhovniki iz vseh delov Podjune in Roža, vseh skupaj je bilo preko 200 gostov, da se v veseli družbi radujejo z novomašnikom, njegovo materjo, brati in sestrami in z duhovnimi starši ob bogato pogrnjeni mizi.

Med obedom so se vrstile deklamacije družic. Zivahne napitnice so poskrbele za potreben smeh in razvedrilo. V govorih so se spomnili novomašnika in ga pozdravili v imenu Narodnega sveta dipl. trg. Janko Urank, č. g. dr. Premrov, ki je zastopal novogoriškega škofa in prinesel novomašniku tople škofove pozdrave in iskrene čestitke, nadalje so govorili mil. gospoda prošta Brandstätter in Trabesinger, gospodje župniki: Cvetko, dr. Turnšek, Kristo Srienec, Jožef Picej in kanonik Schröer iz Gospe Svete.

Vmes pa je odmevala pesem za pesmijo. Društveni pevski zbor pod vodstvom organista in pevovodje Janeza Petjaka je pokazal, da ima poleg nabožnih pesmi tudi bogato zakladnico v narodni pesmi. Kadar je dobra „paša", se oglasijo seve tudi študentovska grla. Tako so nam razodeli tudi celovški bogoslovci svojo pevsko umetnost. Številni prijatelji iz bogoslovja so pričali, da je novomašnik z njimi tesno povezan.

Tudi fotograf je imel, kot je pač običajno ob takšnih in podobnih prilikah, prste vmes, ki je vse goste hotel dobiti pod tisto „črno ruto". Zato so morali za nekaj časa vsi gostje — radi ali neradi — iz tople dvorane v mrzlo zimsko naravo. Danes pa smo tudi tega veseli, kajti z ozirom na posrečene posnetke bo ostal ta lepi dan še dolgo vsem v dobrem spominu.

Novomašnikova zahvala

Slednjic je povzel besedo tudi novomašnik, preč. g. Janez Markic in se ob koncu zahvalil najprej Bogu samemu za današnji dan, škofu Kostnerju, ki ga je priporočal, in škofu Vouku, ki ga je posvetil; nadalje svoji materi in vsej družini, govornikom, vsem svatom za pozornost, vsem, ki so mu kadarkoli pomagali pri dosegu svojega poklica in mu stali ob strani. Pozabil tudi ni tistih, ki so mu priredili tako lep sprejem in prijeten dan. S posebno pozornostjo se je spomnil svojih duhovnih staršev. Najjima Bog poplača vse, kar sta storila novomašniku dobrega, in lep zgled, ki sta ga dala, naj rodi bogate sadove!

Nobeno oko ni ostalo suho, ko je novomašnik ob koncu dal zagotovi in spregovoril s težkim srcem prijateljske besede, čeravno bo moral zapustiti svoj domači kraj in se podati drugam, kjer mu je določen delokrog, ne bo pozabil nikoli svoje domače fare in da bo njegovo srce ostalo med nami za vedno.

Zahvalni govor g. novomašnika je bil tako poln življenjske izkušnje, njegovih bojev in trpljenja skozi vso pot njegovega življenja do oltarja, da je segel vsem v dušo, saj smo prav v tem govoru spoznali, kako težka je pot mladega fanta, ki se odloči za ta

(Nadaljevanje na 5. strani)

Moderni gospodarski obrat

(14)

V zadnjem poglavju smo si pod istim naslovom ogledali, kako je moderni gospodarski obrat zgrajen in kaj je njegov neposredni cilj. Iz sličnega razgovora z nekim našim uglednim gospodarjem navajamo njegov ugovor, češ, kmetijski obrat se bo morda izognil gospodarskemu razvoju, kakor ga kaže moderna doba. Po daljšem pomenku pa je bilo jasno, da je v preustroju in v miselni preosnovi kmetijskih in tudi rokodelskih obratov v smislu zahtev modernega gospodarstva resnični gospodarski napredek. In naš gospodar je še dodal: in ta nujnost je važnejša od mehanizacije! Od nje zavisi naša gospodarska bodočnost.

Povezanost s trgom

Moderni gospodarski obrat dela za trg. Trg stoji ob njegovem začetku, ga s svojimi prilikami spremlja med njegovim obratovanjem in je ob njegovem koncu. Po trgu je obrat povezan z vsem gospodarskim telesom. Odrezan od tega telesa takoj usahne in zamre. Najprej je treba nabaviti, kar je potrebno za gospodarjenje ali obratovanje. Gospodar nakupuje pri trgovcu semence, orodje, gnojila, stroje in še marsikaj. Rokodelc in industrijalec potrebuje surovin, orodja in stroje za predelovanje in obdelovanje surovega blaga v fabrikate. Trgovec kupuje blago, da ga prodaja naprej. In vsi ti gospodarji vedo, da je uspeh njihovega gospodarjenja zavisen samo od trga. Če nihče ne bi kupoval njihovih pridelkov in izdelkov, bi lahko takoj zaprli svoje obrate.

Kako obrat deluje

Moderni obrat bi primerjali nekakemu transformatorju, v katerega pridelek električni tok in kjer se nato spreminja njegova jakost, da zamore služiti gospodarskim potrebam. Skozi obrat teče tok gospodarskih dobrin. Obrat jih predeluje, obdeluje, hrani, plemeniti, razdeljuje. Četudi so razlike med malo rokodelsko delavnico in veletovarno, med nezatno kmetijo in veleposestvom, med trgovinico in veleblagovnico velike, v bistvu je njihova naloga ista. Vsi pripravljajo gospodarske dobrine za konzumente: živila, obleko in še tisoč drugih potrebščin za življenje. Pravno gledano sta kupovanje in prodaja trgovski pogodbi. Gospodarsko gledano pa ima podjetnik tako pri nakupu kot prodaji opraviti s cenami: kako drago kupuje in kako drago prodaja. Ne v prvem in ne v drugem slučaju ne more diktirati sam, vedno je treba še drugega partnerja. Sam pa mora vedeti, kako drago sme kupovati in za katero najnižjo ceno prodajati, da še more izhajati. Tu se torej začne gospodarjevo računstvo.

Kalkulacija — izračunavanje cen

Gospodar kalkulira, to se pravi, da izračunava cene, za katere sme prodati svoje blago. Za to mora vedeti ne samo koliko je izdal denarja pri nakupu, marveč tudi, koliko je med obratovanjem zastavil dela in premoženja v blago, katero prodaja. Najprej je ime izdatke pri nakupu, potem se je trudil sam in njegov, uporabljal je stroje, orodje, opravo, uporabljal je električni tok,

Slavnost nove maše v Globasnici

(Nadaljevanje s 4. strani)

vzvišeni stan, in kako malo jih je, ki to pot pravilno razumejo.

Vsi, tako udeleženci pri novi maši kakor svatje, so odhajali od te manifestativne slavnosti z notranjim zadoščenjem in odnesli domov najlepše vtise z željo, da bi nam Bog v teh težkih časih znova poslal dobrih in iskrenih novomašnikov, ki nas bodo z ljubeznijo in očetovsko roko vodili in učili prave poti skozi dostikrat trdo življenje današnjega modernega obdobja.

Ne morem pa članka zaključiti, da bi Ti kot prijatelju že iz dijaških let ne izrekel iskreno željo, ki mi prihaja iz dna duše: „Bog Te ohrani v bodočem življenju na mnoga srečna in vesela leta v zdravju in zadovoljstvu!“

plačeval zavarovalnico, plačeval davke državi in plače svojim zaposlencem, vmes je bilo treba raznih popravil in nakupov raznih dodatnih malenkosti. Vse to in še več so njegovi stroški in njegova pravica je, da zahteva od trga za svoje pridelke ali izdelke cene, ki krijejo vsaj vse njegove stroške. Predpogoj seveda je, da te svoje stroške sam pozna in jih zna izračunati v kalkulaciji prodajnih cen.

Gospodar je morda najel kredit, nabavil je na trgu, kar je bilo potrebno za obratovanje, zastavil je v obratovanje vse svoje osnovno in poslovno premoženje, svoje in svojih delo in skrb in je nato prodaj trgu svoje blago in s tega prodajnega trga mora sedaj prihajati izkupiček, ki mu povrne najprej vsaj vse njegove stroške in omogoči,

Našim gospodinjam

Tudi pozimi svežega zraka

Telo potrebuje svežega zraka, če hočemo, da ostane zdravo, prožno in zmožno za delo. Čeprav je pozimi mrzlo in neprijazno zunaj, moramo na zrak, da se telo osveži. Sami opažamo, da so tisti, ki pridejo tudi pozimi dovolj na svež zrak, proti boleznim mnogo bolj odporni. Tudi koža obraza je veliko bolj sveža in dobro barvana. Tisti, ki so samo pri peči, pa nimajo velo, sivo kožo.

Kdor je zdrav, lahko tudi pozimi spi v nekurjeni sobi. Potrebna je samo zadostna odeja. Telo je hvaležno tudi pozimi, da pozimi še posebno za par gimnastičnih vaj zjutraj in zvečer. To je nekaj malenkosti, ki naše telo tudi pozimi ohrani lepo, zdravo, prožno in dela zmožno.

Kadar je zelo mrz

rada zmrzne vodovodna napeljava. Ker je po toči prepozno zvoniti, zato že preje ukremanje potrebno, da se to ne zgodi. Na krajih, kjer je zelo mrz napeljava močno ovijemo s cunjami. Najboljša je klobučevina-filc. Tudi že v jeseni vključimo posebno

da ne zapravlja substance svojega premoženja in ne trati naporov svojih ljudi in se be samega.

Knjigovodstvo — letni račun

Tudi letno mora gospodar vedeti, pri čem da je. Kako veliko je njegovo premoženje, osnovno in poslovno, in koliko ima obveznosti navzven. Tudi za to vedo je treba svinčnika in računanja. Brez teh pač ni modrega gospodarjenja. In bodijo računske knjige, ki jih vodi, še tako enostavne — za male prilike zadostuje blagajnica izdatkov in prejemkov in točna letna inventarizacija vsega premoženja in tujih obveznosti. Že zgolj kontrola davkov in terjatev finančne urada bi opravičevala knjigovodstvo. Moderni gospodarski obrat pa mora imeti knjigovodstvo, ki dovoljuje točen vpogled, kako se v letu gospodari, in na podlagi števil iz knjig se gradi, usmerja in gospodari naprej.

zimsko cev (takozv. Frosthan), kadar imamo vodo na prostem.

Posebno paziti moramo pri pečeh v kopalnicah, pri centralni kurjavi, pri električnem grelniku vode (Warmwasserspeicher), da voda vsled mraza ne zmrzne in priprave ne raznese. Pri tem namreč niso v nevarnosti samo predmeti v okolici, kot oprava, ampak tudi človek.

Zato: Okna in vrata morajo biti dobro, neprodušno zaprta, posebno v prostorih, kjer je vodovod (kuhinja, kopalnica, pralnica).

Temperatura v teh prostorih ne sme pasti pod 5 stopinj nad ničlo.

Če vodovodne napeljave ne uporabljamo, izpraznimo iz nje vso vodo. Enako iz sifonov pod umivalniki.

Ob hudem mrazu je treba tudi vodovodne napeljave v stanovanju izprazniti ali pustiti rahlo teči.

Pri centralni kurjavi nikdar v posameznih sobah kurjave čisto izključiti.

Če je napeljava zamrznjena, pokličimo strokovnjaka, da jo otaja. Sami lahko več škodimo, kot koristimo.

Ob kulturnem dnevu v Dobrli vesi

Znani francoski pisatelj Marcel Schneider je zapisal v svojem eseju „Slovenski genij“ med drugim: „Neki pregovor pravi: če se srečajo trije Slovenci, imajo že pevski zbor. Slovenci imajo strast, instinkt in dar petja. Sprehod ob potoku, kozarec vina v taberni, vojska kakor prazniki, ki sestavljajo naše življenje, vse pospešuje njihovo nagnjenje za glasbo... Kakor Slovenci radi pojejo, tako tudi radi igrajo z dušo in s telesom. V krvi jim je spoznanje, da igra ni samo govor, ni samo besedovanje na izust, ampak nekaj več, namreč podoba, ples, mimika, zveza duše in telesa...“

Ta misel je človeka obhajala preteklo nedeljo v Narodnem domu v Dobrli vesi. In še ena: to je ljudstvo, ki ga razganja sla po kulturni hrani, po gledanju in poslušanju, kajti prva vrsta občinstva je bila z glavami že kar na odru, zadnja pa tik pod stropom. „Lopu, k'k lopu,“ je dejala mamica iz Libuč po predstavi, „če glih nisem mogla prestopit vse tri ure in me bolijo noge...“

Predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Pavle Zablantnik je program aranžiral in dejal za uvod: „Potreba po kulturi nas je prignala semkaj v osrčje Podjune, najsi je to gospodarska, šolska, besedna ali glasbena kultura...“ Dr. Sienčnik Luka je plastično premeril 18 in 20 kilometrske poti, po katerih morajo dan na dan šolarji Dobrle vesi in širne okolice v velikovško glavno šolo. Njegov predlog, naj bi se ustanovila prepotrebna glavna šola v Dobrli vesi, je občinstvo enoglasno osvojilo. In je dejal: „Skrb nas vseh, ki smo napolnili dvorano, in vseh drugih Slovencev v deželi mora biti, da bomo stalj v trenutku, ko se zavzemajo naši predstavniki za uresničitev člana 7, v

sklenjeni vrsti za njimi in za upravičenimi zahtevami po narodni, kulturni in gospodarski enakopravnosti v deželi.“ Dr. Joško Tischler je perspektivno očrtal pomen zdrave slovenske narodne kulture v deželi, kjer se stikajo in križajo kar trije narodni elementi Evrope: slovanski, germanski in romanski. „Strpnost do sosedov in skrb za lastno duhovno in gospodarsko rast, to naj bo naše načelo! To pa je tudi vsebina slovenske gimnazije, ki smo jo otvorili preteklo jesen prvič v zgodovini koroških Slovencev. Izobrazbo dajemo v njej, izobrazba pa je danes bolj kot kdaj koli poprej prvi

BENELUX - nova gospodarska sila

Minuči ponedeljek je bila v viteški dvorani mestne hiše v Haagu, prestolnici Nizozemske, podpisana pogodba med vladami Belgije, Nizozemske in Luksemburga, ki pomenja rojstvo nove gospodarske veselice. Pravezprav bo s to pogodbo le potrjen razvoj zadnjih 12 let, v katerih so se gospodarstva treh držav močno prepojila, tako da so danes življenjsko navezana ena na drugo. Meje med temi tremi državami bodo praktično odpadle, tako glede osebnega kakor tudi blagovnega prometa. Vsak državljan teh držav bo lahko delal v drugih brez posebnih dovoljenj, blago in kapitali bodo lahko brez ovire pretakali iz ene države v drugo. In končno, vse tri bodo skupno nastopale na zunanjih trgih. V notranjem prometu med njimi bodo odpadle vse carinske omejitve, z edino izjemno zaščitnih ukrepov v prid kmetijstva.

Pomen te pogodbe naj postane jasen, ako si nekoliko ogledamo najvažnejše gospodarske številke teh držav. Izvoz držav Benelux v tretje države je znašal lani 4900 milijonov dolarjev. Tako je Benelux v svetovnem merilu 4 gospodarska sila, kajti pred njo so samo Združene države, Anglija, Zap. Nemčija, dočim je Francija šele na 5. mestu. Dobri 4 odst. celotnega svetovnega trgovinskega brodivja plovejo pod zastavami držav Beneluxa. V zadnjih letih so vse tri države zelo napredovale. Industrijska proizvodnja se je v isti dobi dvignila za 26 odst. Letna proizvodnja železa znaša 11 milijonov ton (Zap. Nemčija ga proizvede 23 milijonov ton.) Odločilno z besedo v tej novi gospodarski federaciji bo imel odbor ministrov, ki ga bodo sestavljali pooblaščenji zastopniki držav članic. O vsem bodo morali sklepati soglasno. Pogodba je sklenjena za dobo 50 let in se avtomatično podaljša, ako je nobena pogodbeni stranka pred iztekom ne odpove.

HELMUT PACE, KAČJI KROTILEC, ki so mu komaj rešili življenje, ker ga je pičila strupena kobra, je že zopet čil in zdrav. V bolnico je prejel mnogo ženitnih ponudb, o katerih se še ni izjavil. Pač pa je izjavil novinarjem, da bo še naprej krotil kače.

pogoj za uspešno gospodarjenje, za razvoj našega podeželja, za kulturno in narodno rast...“ Zbornični svetnik, župan Mirko Kumer je posegel z živo podobo nazaj, prav v dobo, ko so naseljevali deželo naši predniki in nas povedel postopoma preko patriarhalnega gospodarjenja v znamenju hlapcev in dekel, baratanja na jarmakih in vzdihovanja o „slabih cajtih“ do prvih poskusov intenzivnejšega kmetijskega gospodarjenja z uporabo umetnih gnojil v polpretekli dobi ter do kmetijsko gospodarskih vprašanj, kakor se porajajo drugo za drugim dandanašnji. Opozarjal je na uspešne načine pitanja, na važnost večje proizvodnje mleka, da, tudi kur in jajc ni pozabil. G. Petjak je pripeljal Globašane, da so zapeli narodne in Lesičjakove. Kaj bi dejal o tej renesančno vedri in drzni realistični podjunskega pevca? O Mihi na balu, o mežnarju, ki pride tudi na en gvaž, in o fajmoštru — za njim počas. Kaj o nedeljskih jagrih, ki končno le spoznata, da „je bolje doma repico jast, kot v lesu zajce krast.“ Globašani so dokazali, da so vredni nasledniki priljubljenega, in vedno nasmejanega pevca s citrami.

Globaški pevci pod vodstvom pevovodje Janeza Petjaka pojo Lesičjakove: „... je bolje doma repico jast, kot v lesu zajce krast.“

(Konec na 8. str.)

TEXTILHOF

na STAREM TRGU V CELOVCU, bo izpraznil v BELIH TEDNIH temeljito!

Barvni tuhenti	šil. 49.—	Otroški pullis	šil. 14.—
Barvne blazine	šil. 12.—	Hlačke za telovadbo	šil. 15.—
Bele prevleke	šil. 55.—	Tri popeline moške srajce	šil. 100.—
Bele blazine	šil. 12.—		
Moške flanelaste pižame	šil. 75.—		
Rožasti flaneli, meter po	šil. 12.—		
Tüll-zobčkasto blago, meter po	šil. 15.—		
Damski Trikot Pullis z dolgimi rokavi ca.	šil. 18.—		

Poleg tega boste našli še več sto vrst poceni blaga v bellh tednih v

TEXTILHOF

KLAGENFURT, ALTER PLATZ 12

Ostanki na kile!

Otrok v družini

Vsa priprava človeka za člana družbe je prvenstveno odvisna od družinskih razmer. — Starši nosijo za vzgojo svojih otrok težko odgovornost

Družini je prvenstvena naloga rodnja, vzgoja otrok. Vemo, da potrebuje med živimi bitji mladič tem večje in dolgotrajnejše nege, čim višjo stopnjo razvitosti zavzema v stvarstvu. Človek — krona vsega stvarstva, jo potrebuje celo vrsto dolgih let. Koliko skrbi, koliko brige, žrtev in strahu prestandejo starši, preden spravijo otroka na noge in jim doraste v polnoletnika.

Otrok je last in član družine. Zato ima družina do vzgoje lastne dece naravno pravico in dolžnost. Človek je družabno bitje, ustvarjen za sožitje v družbi. Tudi za življenje med ljudmi se mora vzgajati in pripravljati. In prav družina je osnovna družabna celica, je temelj človeške družbe, je poglavitno okolje, po katerem se človek vrača v družbo, in sicer v najvažnejši dobi svojega življenja, v detinstvu in mladosti. Pa na najuspešnejši in najintimnejši način, v tesni povezanosti med člani družine in ožjega sorodstva. Vsa priprava človeka za člana družbe je prvenstveno odvisna od družine in ima zato družina velikansko in nadvse pomembno nalogo. Starši nosijo za vzgojo težko odgovornost pred Bogom, pred narodom in pred človeško družbo. Ta odgovornost je težka na splošno; dvakrat težka v današnjem modernem svetu.

Človek se na življenje v družabnem občestvu mora pripravljati v družbi. V njej se mu razvijajo sposobnosti, ki jih ima, dobre in slabe, skrite v zametku svoje mlade duše. Razvoj njegovega značaja zavisi v pretežni meri od okolja, v katerem se giblje. Če bo pripadal družini, ki jo preveva živ duh narodne zavednosti in ji je spoštovanje materinega jezika samo po sebi razumljivo, bo tudi sam zrastel povsem naravno v zavednega narodnjaka, ki bo svoj materin jezik obvladal in spoštoval. Če pa bo vladal v družini n. pr. namesto usakdanje molitve prepri in kletev, bo tudi otrok kaj brž „razvil“ svoje skrite „sposobnosti“; saj vemo, da smo „k slabemu nagnjeni“.

Tako se otrok dobesedno „naleze“ značajnih lastnosti v družini. Saj pač besede mičejo, a zgledi vlečejo — to so vedeli že stari Rimljani. Složnosti se bo otrok naučil, ko bo živel v družini, kjer vlada med očetom in materjo največja medsebojna harmonija, brez prepri in nasprotovanj. Temelj krščanske ljubezni do bližnjega se mu bodo gradili ob domačem zgledu, ko bo doživljal vzajemno pomoč, medsebojno požrtvovalnost in dejansko nesebično, žrtvujočo ljubezen med očetom in materjo in med družinskimi člani.

Resnicoljubnost mu bo velika vrednota in dolžnost, ker ne bo v domači hiši poznal laži. In v pokorščini staršem, zlasti v spoštovanju očetove besede se bo v njem zbudil prvi čut spoštovanja postave in oblasti. Kjer pa vladajo v družini nasprotno razmere, bo seveda otrokova narava brž pogonila korenine v slaba tla in se za svojo rast nasrkala škodljivih sokov.

Otrokov značaj bo oblikoval, kdor bo nanj hote ali nehote vplival z besedo in zgledom. In ker bo Janez znal, kar se je Janez naučil, ni nobenega dvoma o važnosti družinske vzgoje vprav v detinski dobi in v odločilni dolžnosti, ki jo imajo starši do svoje dece. Zlasti si starši ne smejo pustiti iztrgati otrok iz svojega vpliva. Mlada generacija bo v svojem življenju nadaljevala s tradicijami, ki so se ji v detinstvu zakoreninile ob vplivu staršev. Starši so in morajo biti tisti, ki naj dajejo temelje za bodočnost svojemu zarodu. Zato je potreba poglobitve in ohranitve družinske skupnosti tako važna in nujno potrebna.

In vzgojni vpliv je v družini najmočnejši prav zato, ker je najintimnejši. Povezanost in medsebojni družabni odnos v usakdanjem življenju ob najrazličnejših prilikah in nepriятkah nista nikdar in nikjer tako tesna kot v družini med starši, brati, sestrami in ožjimi sorodniki. Zato imajo starši težko in odgovornost polno nalogo, da po vseh svojih močeh na otroka vsestransko vzgojno vplivajo. Zato je tako potrebna intimna povezanost družine. Družina mora otroku v domačem okolju vcepiti s praktičnim usakdanjem življenjem in osebnim zgledom vrednote verskega, družabnega in narodnostnega področja in ga navajati k smislu domačih šeg, običajev in navad.

V prihodnji številki pa hočemo na tem mestu bežno pregledati nekaj pomembnejših momentov iz usakdanjega družinskega življenja.

Za mladino in prosveto

LEPOSLOVNA PRATIKA

FRANCE PREŠEREN

V Prešernovi dobi je nastal lirizem, ki je priporočal jezikovno stajljanje slovenščine in hrvaščine. Prešeren ni glede jezika nikakor omahoval. Lirsko mešanico je od prvega začetka najodločneje zavračal. Na zmagi Prešernovih nazorov s'oni ves stoletni književni razvoj do danes. Brez te zmage bi bila ostala slovenščina verjetno pokrajinsko narečje in bi se ne bila povzpela na današnjo višino samostojnega slovenskega slovstva. Prešeren je bil tisti krmar, ki je v odločilnem trenutku zavestno zgrabil za krmičo in v poslednji uri naravnaj brod slovenske kulture v lastni tok, proti svetilniku samostojnega narodnega bistva.

France Prešeren je zagledal luč sveta v Vrbi na Gorenjskem. Rodil se je 3. decembra leta 1800. Trpljenje in neurejeno življenje sta ga tako oslabilila, da je že 8. februarja leta 1849. umrl.

Prešeren je bil sin svojega naroda in med tem si je iskal tudi svoj jezik, da je lahko v tega odel svoje misli in želje, svojo žalost, obup in resignacijo. In beseda je sočna in žarka, točna in prepričevalna.

Večni nemir, večno iskanje in hrepenenje nam znači tega moža. Njegovo življenje ne poteka mirno, ampak burno in valovito. Človek pretežne notranjosti, močnih čustev, žarkega temperamenta polaga vso važnost v samega sebe. Kot ponosen človek nosi to, kar si je naložil nase, do konca svojih dni. In o njegovem trpljenju nam govorijo dovolj zgornje njegove pesmi.

Zar svoje tvorne sile nosi v sebi. Miru ne najde, komur „Bog pevski duh je vdihnil“, in ne čuti se srečnega v tesnobi obdajajoče ga okolice. On hoče svobodo umetnosti.

Vsaka individualnost naj se pusti pri miru, posebno še ker dobi kazen sama v sebi.

„Pusti peti mojga slavca
Kakor sem mu grlo ustvaril...
Komur pevski duh sem vdihnil.
Z njim sem dal mu pesmi svoje;
Drugih ne, le te naj poje,
Dokler da bo v grobu vtihtil“.

O njegovi srčni boli, o hrepenenju po ženski kot simbolu vsega lepega nam govori njegovi soneti. Ženski, katero ljudi, se ne more približati. Razmere ga ženejo od nje. Vidi, da je ljubi! „brez upa“. Ljubezen do Julije mu je postala „solz grenkih kupa“. Obdal jo je z vsemi idealnimi stremljenji in idealističnimi vrednotami bogate pesniške duše. Vendar ta ljubezen ni bila samo idealna. Pesmi, ki so nastale v zvezi z Julijo, niso vs'ed tega samo ljubezenske, s tožbo o trdosrčnem dekletu, ki je zavrnilo pesnika, temveč so izraz vse pesnikove notranjosti. Prešernova ljubezenska poezija ni samo izraz ljubezni do Julije. V njej je pesnik združil nič manj globoko ljubezen do slovenskega naroda in slovenske zemlje.

Štirinštirideset let je bilo Prešernu, ko je napisal „Zdravljico“. Za njim je bila vrsta bridkih življenjskih udarcev, bolečih spoznanj in trpljenja. Stal pa je tudi pred bogato pesniško žetvijo petnajstih let — utrujen žanjec, in vendar zadovoljen spriču mnogotere lepote, ki mu je bila privreča iz genoterne duše.

Velicina njegove umetniške tvornosti ostane in na nas je, da jo povzamemo vase ter da se klanjamo pred velikim duhom Prešernovim.

Aretovani župan

Naslednja pesem prikazuje košček naše narodnostne zgodovine, ki se je odražala na Koroškem prej ko slej v tako imenovani borbi za drobtinice, v borbi za priznanje slovenskega jezika v javnosti. Opisani dogodek sodi v čas izza prve svetovne vojske. Imenovani „blaški župan“ je vodil občino Blato pri Pliberku. Zgodovina se ponavlja... Tudi danes vodi to občino Slovenec, ki hodi kot tak pokonci. Tudi njemu je storil neizobražen dopisnik ilustrirane revije „Stern“ hudo krivico, ker mu odreka zavoljo njegove slovenske narodne zavesti avstrijstvo. Kdaj le se bo nehala ponavljati ta zgodovina?

Pesem je zložila ljudska pesnica Matevževa Neža (Neža Strojnik) na Bregeh pri Dobu-Pliberku. Ob priložnosti, ko bomo našli še katero njenih pesmi, bomo zapisali kaj več o njej, kajti do danes slovenski javnosti ni bila znana.

ARETOVANI ŽUPAN

Gospod Pavel Miklavčič, blaški župan,
po opravih je hodil v Celovcu nek dan.
Ko legel na zemljo bil tihi je mrak,
se hitrih korakov podal je na vlak,

Na kolodvor pride, k blagajni hiti,
v slovenskem jeziku si list naroči.
Uradnica skopa nad njim zarohni:
„Slovenski se listek pri nas ne dobi!“

Na vlak se župan je brez listka podal,
pri petah mu hkrati redar je brkljal,
k postajenačelniku ga je odvedel,
a ta mu je z globo pretiti začel.

In ker jim ni hotel kazni plačat,
tudi niso pustili se mu odpeljat.
Postajenačelnik surov kot moslim
je brž naročil: „In den Kotter mit ihm!“

Redar ga uklenil pač silno je rad,
še rajši pognal ga je na magistrat.
Tamkaj so žepu mu vse pretaknili
ter končno orožni še list nasledili.

Tedaj so spoznali, koga so uklenili,
nazadnje še radi so ga izpustili.

A kaj bi se ljudstvo pač temu čudilo,
da j' gospodu Miklavču slabo se godilo,
saj takšnih trdinov ne manjka nikir,
ki vid'jo v slovenskem očesu pezdír.

Za njim so zaprli b'li drugja moža.
In čvrstih Slovencev še cela vrsta
si vozne je listke slovensk' naročila,
a sam' zavolj tega je kazen dobila.

Res čudna surovost koroška to je,
da Slovenc še govorit slovensko ne sme!
Le takšno razmerje ne sme več ostati,
kaj nismo le zemlje slovenske vsi brati.

Naše prireditve

NA PUSTNO NEDELJO VSI V ŠT. RUPERTI!

Ker že vsi vabijo, zakaj ne bi še me. Saj bi bilo iz tradicije, če bi tudi iz Gospodinjske šole v Št. Rupertu ne povabili. Ne mislite tudi vi tako? Sicer smo pa že itak povabljeni, po poročilu iz Marijanske akademije, da se vidimo na pustno nedeljo. Ko smo pregledovale zadnjo številko „Našega tednika“, smo uganile, da na to tudi drugi že mislijo, ker so vsi pohiteli s svojimi prireditvami na 2. in 9. februar. Torej v nedeljo, 16. februarja — na pustno nedeljo vsi v Št. Rupert!

Nič ne upražujate, kaj neki bo v Št. Rupertu. Ali vam ni že zagotovilo, da je tukaj tudi letos 45 deklet — cvetov naše Podjune, Roža in celo Zilje; da je to naše najboljše zagotovilo lepe bodočnosti?

Na veselo svidenje vsi od blizu in daleč, posebno pa našim domačim in vsem nekdanjim gojenkam. — Na programu so vsešči prizori, več pesmi in rajanje.

SMIHEL VABI

V Smihelu je pa vedno kaj novega, boste rekli. Toda bodite veseli, saj zimski meseci so itak zelo kratki, kjer imate priliko si ogledati marsikaj lepega. Tako je *Katoliško prosvetno društvo v Smihelu* spet poskrbelo, da boste preživeli lep in prijeten popoldan. Pridite zato v nedeljo, dne 9. februarja 1958 ob pol 3. uri popoldne vsi k *Sercerju*, kajti igralci *Katoliškega prosvetnega društva* vam bodo tokrat pokazali nekaj, kar še niste videli, in sicer igro **VEČNA MLADOST in VEČNA LEPOTA**

Poleg tega boste videli dva vesela pustna prizora „Čeber“ in „Potujoči dijak v paradžu“.

Veselim se vašega obiska in vas do svidenja iskreno pozdravljamo!

VABILO

Farna mladina iz ŠT. LIPŠA priredi v nedeljo, dne 9. februarja 1958 ob 3. uri popoldne in ob 7. uri zvečer pri Škorjancu v Boji vesi 4 VESELE PUSTNE IGRE — enodejanke.

Odzvite se ta dan našemu vabilu in pridite vsi. Lepa in poštena pustna prireditve vas bo res razveselila in nasmejali se boste prav iz srca.

Vsakemu bo žal, ki se prireditve ne bo udeležil.

Iskreno vabi

Šentlpiška Farna mladina

VABILO

Slovensko prosvetno društvo v Št. Vidu v Podjuni ponovno igra „Teta na konju“ v nedeljo, dne 9. februarja ob 4. uri popoldne v Narodnem domu v Žitari vesi.

Iskreno vabi

društveni odbor

Farna mladina v Št. Jakobu v Rožu priredi v nedeljo, 9. februarja ob pol treh popoldne in na pustni torek, 18. februarja ob pol osmih zvečer

burko

LUMPACIJ VAGABUND

Nestroy-jevo čarobno burko v 4. dejanjih, v farni dvorani.

Burka, ki ni nikoli zastarela, saj jo igrajo še danes v celovškem gledališču in ki vedno prinaša ogromno smeha — prav za pustni čas. — Vsi od blizu in daleč prisrčno vabljeni!

Možu pa, ki žrtev bil prvi je on fanatične gonje, dajmo poklon!
Sramota narveči za tiste naj bo, ki za novičev par se podkupit dado in tako surovo s Slovenci ravnaajo, čeravno še sami prav nemško ne znajo.

WEISSE WOCHEN

Geschirrtücher, Baumwolle 2.90
Mollino, zw. 80 cm breit 3.90
Handtücher, Strapazqualität 5.65
Nylon-Tischtücher,
nur solange vorrätig 6.90

Frottier-Handtücher, Baumw. 8.95
Damen-Taschentücher,
mit Häkelrand 1.75
Hauswebe, Baumwolle 6.90
Schlüpferwebe, 120 cm breit 12.30

einmalig billig
Atlasgradl, 120 cm breit 15.90
Deckenschlüpfer,
englische Fassung 49.80
Leintuchwebe,
Bergleinen 150 cm breit 17.90
Inlett, federndicht 12.90

KAUFHAUS **S A M O N I G** VILLACH

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

M. T.:

Na Gorenjskem je fletno

(Nadaljevanje in konec)

„Jaz, oče,“ ni Ružki nagajiva žilica dala miru, „bi se kmaľu naučila molsti, pleti na njivi, kruh peči — šivati in kuhati že znam —, tudi žeti bi se naučila...“

„Ho ti smrklja! Glej jo!“ se je zareklo Bohinjcu. „Toda mestnih oblek bi jaz ne kupoval!“ je brž pristavil.

Hteri pa je zdaj bilo že dovolj. Naglo se je obrnila in usekala proti Ružki in Elici:

„Hm, pa take nežne mestne žuželke bi ne bile za v hlev in za na vroče polje!“

„Ne bodi no, Mina!“ je miril oče. „Vsaj je vse le šalo!“

Vendar se Mina le ni marala sprijazniti s tujci. Najrajši bi jih z očetom vred zapodila z voza.

Pri Sv. Duhu je raz steno gledal velik sv. Krištof z Jezusom na rami. Kmet je dvignil klobuk, Mina pa se je pokrižala. Tudi Ciril se je odknil, Elica in Ružka sta se spoštljivo priklonili z glavo. Elici, ki je na univerzi poslušala predavanje iz arhitekture in umetnosti, je cerkva s sv. podobno bila všeč in je pohvalila:

„Jej, oče, kako lepega sv. Krištofa imate!“

„Kaj lep! Močan, močan!“ je ponosno in krepko mahnil z roko kmet. Švrknil je po močni kobili, kot da naj poleti na čast samemu, močnemu sv. Krištofu. „Kam pa bomo prišli,“ je glasno pomodroval, Bohinjec, „če bomo na kmetih gledali le na lepoto!“

Popotni trije so se spogledali in si mežiknili. Še Mini ni bilo prav, da oče devlje lepoto tako v nič. Mina si vendar hoče ženi-tudi zalega, ne samo močnega in bogatega...

Pri Sv. Janezu so Ružka, Ciril in Elica želeli stopiti z voza.

„Oče, zavijte noter pred hotel, da to precej dolgo in gorko pot malo zalijemo!“ je povabil Ciril.

Kmet je zamahnil z roko.

„Zaradi teh pet kamnov, preko katerih ste se peljali, in prahu, ki ste ga požirali, ni vredno, da bi me plačevali! Noter med gospodo pa sploh ne pojdem in mi tudi ni za pijačo, ne za kisló ne za sladko!“

„Bo pa piša hčerka Mina!“ je Ciril hudo se držečo hčer hotel spraviti v boljšo voljo.

Mina se je še bolj obrnila v stran, češ še dražiti me hočejo. Nak, Mina od teh tujcev pa res ne bo ničesar vzela!

„Eh, kaj boste to! Ima doma mleko in sirotko!“ se je uprl oče.

„Pa vsaj na hruševo vodo vas povabimo, ki jo Bohinjci imate tako radi!“ se je Ružka spomnila na staro zgodbo o Bohinjcih.

„Kako ste dejali? Hruševo vodo? Kje jo pa imajo? Kdo vam je pa pravil, da smo Bohinjci udarjeni na hruševo vodo?“

Ružka je v svoji prostodušnosti brž izblebela, kar je nedavno čula v Bohinjcih.

„Saj ste, pravijo, Bohinjci nekoč posekali hruško in jo vrgli v Bohinjsko jezero, da bi vam nastalo čim več hruševe vode!“

„Ho, ti, krola, ti! Kdo je pa to o nas natvezel? Zdaj pa že vidim, da bi ne bili za na kmet! Kaj ne veste, da se hruške morajo prej skuhati, šele potem nastane hruševa voda!“

Mina se je tiho muzala in smejal v pest. Kar škodoželjno in posmehljivo se je spet obrnila in dejala:

„Ej, če bi Bohinjsko jezero bilo hruševa voda, bi nam ga Ljubljanci že davno popili!“ Oče in hči in vsi trije popotni so se zasmejali.

Ciril je znova povabil Bohinjca in Mino, naj vsaj na cesti postojita, da bo prinesel, če že noče vina, pa vsaj kako sladko pijačo in pivo.

„Pojdite z gostoljniško sladko pijačo, ki se v njej podgane kopljejo, in s pivom, ki me spominja, Bog mi odpusti, na vse kaj drugega kot pijačo!“

Ciril je sprevidel, da s pitjem ne bo nič,

in je segel v žep po škatlico najboljših cigaret:

„Teh se pa menda ne boste branili, kaj?“ „Ej, dim je pa dober za okajenje klobas in gnjati, pa tudi meni se bo priegel!“

Ružki je šlo na smeh, ko si je kmet brž eno cigareto potlačil v usta, iz žepa pa izvlekel vžigalico in jo potegnil kar spodaj po podplatih. Imel je namreč stare vžigalice smrdljive in dušljive vrste.

„Toda s čim naj postrežemo gospodični Mini?“ je vljudno vprašala Elica.

„Ste ji že preveč postregli, ko ste ji rekli „gospodična“! Zdaj ne bom imel miru in me bo kar venomer nadlegovala za gospo-ske obleke!“

„Le kupite ji, oče, kaj bolj po modi, saj veste, da je mlada in lepa!“ je pohvalil hčer Ciril.

Mini se je ob tej pohvali kar tajalo pri srcu. Nič več ni bila huda na popotne tujce. Oče pa je presenečeno vzkliknil:

„Ho, vi ste pa nevarni! Vi bi mi našo Mino še speljali!“

„Nič se ne bojte, oče! Moja Mina je tale Elica! Glejte jo!“ Ciril je tisti hip šel! Elici okrog pasu. Mina in oče pa sta se rado-vedno ozrla in skoraj hkrati vzkliknili:

„Lep par! Dobro sta se našla! Bog daj srečo! Kje je pa ta druga,“ je ciknil Bohinjec, „izgubila svojega?“

Ciril je naglo odvrnil:

„Ga ni, ga ni! Ga ima doma še v miznici!“

Kmet se je zakrohotal, za njim pa tudi hči. „Aha, ga ima doma še v miznici in se mu pravi kruh. Da, da, danes še; danes ržen, jutri bo pa že meden! Duš, pa za tole punco se bodo vsi hudimanovo trgali. Pa bo že imela pamet, vidim.“

Ružka se je skoraj užaljena držala resnobno in je molče samozavestno zrla preko jezerske gladine.

„Ružka, pa ne smeš zameriti, če sem napravil dovtip zaradi fanta. Morda ga pa imaš in ga le skrivaš!“ se je opravičeval Ciril.

Bohinjec se je dobro začudil, pa tudi hči, in smehljaje se dejal:

„Preteto, ni dvakrat reči, da ga ima, samo skriva ga kot kača noge! Mislim, da bo zamero lahko odmerila!“ je tudi kmet ho-

Kaj pa mama kuha

Kaj pa mama kuha?
Bo li kava, močnik, juha?
Li klobasa, ker naš Miha
tak vesel tam v kotu kiha?

Prisel v hišo stric je Jaka,
tudi on nečesa čaka!
In prisedli so še k mizi
Tini, Toni, Lojze, Lizi.

Potlej činček še priteče
in tako vsem lačnim reče:
„Jesti bo prinesla Mica.
Žgancev polna je kozica!“

Zadnji pricaplja še Jožek,
brez klobase, v roki nožek.
Tudi on zdaj pohiti,
da vsaj nekaj še dobi.

Naša mama dobro kuha,
dosti nam napeče kruha;
mi pa jemo, kar nam da,
pridno hvalimo Boga!

Valentin Polanšek

tel popraviti, če je zinil kaj zoper njeno čast.

Ružka ni hotela reči nič, le samozavestno si je zažvižgala popevčico:

„Kaj nam pa morejo, morejo, morejo.“ Bohinjec se je dobro začudil, pa tudi hče, da Ružka zna celo žvižgati.

„Preteto, tisti bo plesal, ki jo bo dobil to veselo ptičko!“ je Bohinjec z zadovoljstvom motril dekle.

Ružka se je zasmejala in si še lepše, bolj nagajivo zažvižgala.

Pred hotelom pri Sv. Janezu je Bohinjec ustavil. Ružka, Elica in Ciril so zadovoljno skočili z voza in hvaležno stisnili roko očetu in Mini. Drug drugemu so si voščili srečno pot. Potem je Bohinjec počil z bičem in z vozom izginil preko mostu proti domači Srednji vasi, popotniki pa so zavili v hotel. Ružki so še venomer hodile po glavi kmetove besede o rženem in medenem kruhu in da bo imela že pamet.

JULES VERNE: 12

Potovanje na Luna

Med temi 5000 meglicami najdemo eno, ki so jo ljudje krstili za „Rimsko cesto“ in ki obsega 18 milijonov zvezd, ki so vse postale središča sončnih sistemov.

In če bi si opazovalec med temi 18 milijoni zvezd ogledal eno izmed najbolj skromnih in najmanj blestečih, to je zvezdo četrte vrste, ki se ponaša z imenom Sonce, bi se zvrstili pred njegovimi očmi vsi pojavi, ki so imeli za posledico izoblikovanje vesoljstva.

Opazil bi namreč, da se to Sonce, ki je še v plinskem stanju in sestavljeno iz gibljivih molekul, vrti okrog svoje osi in zgoščuje. To gibanje je bilo po zakonih mehanike toliko hitrejše, kolikor se je manjšal obseg in potem je prišel trenutek, ko je bila centrifugalna sila večja od centripetalne, ki skuša pritegniti molekule k središču.

2) Tudi to število presega danes sto milijard. (Op. prev.)

3) Premer Siriusa je nekaj manj kot dvakratni premer sonca.

In tedaj bi se pred očmi opazovalca odigral neki drugi prizor: molekule na višini ekvatorja bi odletele kakor kamen s prače, ki bi se ji vrvica nenadoma utrgala, in se zgomostile okrog Sonca v koncentričnih obročih, podobnih obročem Saturna. Ti obroči, sestavljeni iz kozmične gmote, bi se tudi sami začeli vrteti okrog centralne mase, dokler se ne bi pretrgali in razkrojili v postranske meglice, to je v planete.

Če bi takrat opazovalec osredotočil svojo pozornost na te planete, bi videl, da se vedejo natančno tako kakor Sonce in da se tudi okrog njih porajajo kozmični obroči, iz katerih nastajajo nebesna telesa nižje vrste, ki se imenujejo sateliti.

Tako se je od atoma do molekule, od molekule do meglene gmote, od meglene gmote do meglice, od meglice do prve zvezde, od prve zvezde do Sonca, od Sonca do planeta, od planeta do satelita izvršila cela vrsta preoblikovanj in to je bila razvojna pot nebeških teles od prvih dni sveta.

Sonce je videti v neskončnosti zvezdnatega sveta ko izgubljeno, toda sedanje znanstvene teorije ga uvrščajo v meglico Rimske ceste. Čeprav se zdi sredi eterskih prostranstev tako majhno, je središče enega sveta in pravzaprav ogromno, saj je 1,400.000 krat večje od Zemlje. Okrog njega se vrti

osem planetov, ki so se izluščili iz njegove notranjosti v prvih dneh stvarstva. To so — če začnemo s planetom, ki je najbližji Soncu in končno z najbolj oddaljenim — Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran in Neptun. Razen tega kroži med Marsom in Jupitrom stalno nekaj manjših nebeških teles, ki so morda ostanki neke zvezde, ki se je razpršila na več tisoč kosov in ki so jih s pomočjo teleskopa našli do danes 97.⁵

Nekateri teh služabnikov, ki jih Sonce z zakonom gravitacije vzdržuje v njihovem eliptičnem tiru imajo tudi sami satelite. Uran jih ima 5, Saturn 9, Jupiter 13, Neptun 2, Mars 2 in Zemlja 1. Ta sodi med manj važne v sončnem sistemu in se imenuje luna; in njo so nameravali predrzno genialni Amerikanci osvojiti.

Ker je luna razmeroma blizu zemlje in nudi s hitrom obnavljanjem svojih faz očem vedno nov prizor, so ljudje nanjo že od nekdaj ravno tako pozorni kakor na

4) Leta 1930 je astronom Tombaugh odkril deveti planet — Pluton. (Op. prev.)

5) Danes so jih našli že nad 1700 in še vedno odkrivajo nove. — Nekateri izmed teh asteroidov so tako majhni, da bi jih z običajnim korakom telovadca obhodil krog in krog v enem dnevu. (Op. prev.)

sonce; toda pogled na sonce utruja in njegova bleščeča luč prisili ljudi, da pobesijo oči.

Svetla luna pa je bolj človeška in pusti, da jo ljudje ogledujejo v vsej njeni ljubečnosti brez kakršne koli nevšečnosti; nežna je in ne bogve kaj častihlepna, čeprav včasih zaseneči svojega brata, žarečega Apolona, ta pa nje nikdar ne. Mohamedanci so razumeli, da morajo biti tej zvesti spremljevalki zemlje hvaležni in so uredili svoje koledarske mesece po njenem kroženju okrog zemlje.⁷

Najstarejši narodi so to deviško boginjo prav posebno častili. Egipčani so ji rekli Isis, Feničani Astarte, Grki pa Phoeba; po njihovem je bila Feba hčerka Jupitra in Latone, njene mrke pa so si razlagali s skrivnostnimi obiski Diane pri lepem Endymionu. Mitološka legenda trdi, da je nemejski lev tekel po luninih poljanah, preden se je pojavil na zemlji, in pesnik Agesianaks, ki ga omenja Plutarh, je slavil v svojih spisih tiste nežne oči, očarljivi nos in ljubezniva usta, ki so se izoblikovala na svetli plošči oboževanja vredne Selene, boginje lune.

Čeprav pa so starodavni narodi dobro razumeli značaj in čud lune in so njene moralne vrline mitološko lepo razložili, niso imeli niti njihovi največji učenjaki dolgo skoro nobenega pojma o selenografiji.

Vendar so nekateri astronomi davnih časov odkrili na luni nekaj posebnosti, ki jih je znanost potrdila. Arkadijci so sicer trdili, da so prebivali na zemlji že tedaj, ko lune sploh še ni bilo in za Tatiusa je bila luna samo kos, ki se je odtrgal od sončne oble; in čeprav je Aristotelov učenec Klearh trdil, da je luna zrcalo, v katerem se odseva valovanje morja, in so nekateri videli v njej samo nakopičeno soparo, ki jo izhlapeva zemlja, drugi pa na pol ognjeno in na pol ledeno oblo, ki se vrti okrog lastne osi, je vendar živelo že tedaj nekaj učenjakov, ki so s pomočjo bistroumnih opazovanj in brez kakršnih koli optičnih instrumentov uganili večino zakonov, ki veljajo za luno.

7) Približno 29 dni in pol.

WINTER-SCHLUSS-VERKAUF

einmalig billig

Herren-Socken 3.90	Damen-Pelzhosen . . . 15.90
Kinder-Pelzhosen 6.90	Kinder-Latzhosen . . . 19.80
Kleiderstoffe 6.90	Herren-Trikotunterhosen 19.80
Frauen-Strapazstrümpfe . 8.90	Damen-Bouclé-Handschuhe 19.80
Frauenschürzen 9.80	Nylon-Strümpfe 14.90
	Damen-Flanellnachthemd 38.-

S A M O N I G

KAUFHAUSVILLACH

Sama še 1 teden

Razprodaja in beli tedni ob izredno nizkih cenah

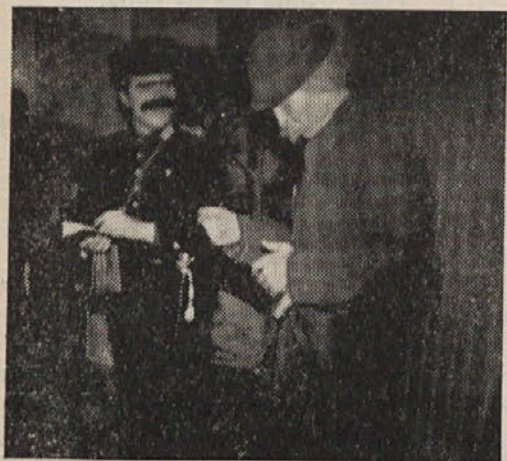
IM STOFFHAUS GRANTNER

KLAGENFURT, Bahnhofstraße 20
Ecke 8. - Malstraße

Ob kulturnem dnevju v Dobrli vesi

(Nadaljevanje s 5. strani)

in ogovoril navzoče po Slomškovo spravlji-vo: „Ni li prijetna taka domačnost! Eno- vito je naša volja po polnem kultur. življenju. Vsi smo isti Slovenci, vsi z enakimi skrbmi in željami!“ Č. s. Gonzaga je pripeljala ab- solventke šentrupeške gospodinjske šole. Rajale in pele so za uvod in zaključek pro- grama. Velika mora biti ljubezen do stvari v tej šoli, kajti od dela na polju utrjene, okorne roke kmečkih deklet so lirčno meh- ko tipale v širino podjunske ravni — po besedah in melodiji Milke Hartmanove. Le-ta je bila deležna lepega priznanja ob

Šmihelski „počijaj in postopač“

kupletu iz „Kresne noči“, ki sta ga pose- dovala tajnik glob. kulturnega društva Gre- gorič in njegova sestra. Šentlipški pevci so tudi hoteli zapeti, pa je padlo drevo na daljnovod zunaj vasi in v dvorani se je stemnilo. Pa nič zato, skrbni organizator trgovca Rutar in marljivi prevoznik Sinčnik Štefan tudi v tem trenutku nista zgubila živcev: kakor bi trenil, so se posvetile izza

kulis sveče in žepne svetilke in program se je mogel zaključiti brez mučnega čakanja ali predčasnega odhajanja. Za to je poskr- belo občinstvo samo, ki je zapelo v dvorani.

Ne nazadnje — saj so spravili v teh pust- nih dneh dvorano do prekipevajočega sme- ha — so pokazali pravi teaterski talent de- kleta in fantje z Bistrice, Šmihela in Blata. Šmihelski g. župnik Jožef Picej jih je „spi- til“, a menda ni imel s tem težkega oprav- ka, zakaj padec v čeber je bil naraven in perfekten, navihani študent je pripotoval gladko v paradiz, lumpej, po poklicu „alko- holik“, pa tudi ni bil kos vsemogočni roki pravice in reda.

Tako. Sem še kaj pozabil? Morda in sko- raj gotovo, kako bi mogel brez spodrsjlaja zabeležiti vsebino treh ur? Eno se mi zdi, da sem čutil ta popoldan: močna je življenj- ska volja tega ljudstva, naj je zdaj na odru ali v dvorani. „Še več in še večkrat“ sem brač z žejnih oči. „Vsi vkup, ko gre za to, da nam končno urežejo na Dunaju in v Ce- lovcu pošteno zaslužen kos in opuste obljube“ je le bdelo izgovorjeno in neizgovorje- no v dvorani. Tako pa je naravno in dobro.

WARHALOWSKI in PORSCHE- TRAKTORJI

Vozovi z gumijastimi kolesi, enoosni vlačilci, vrvje na pogon, nadomestne dele, kakor orala, pluge, kultivatorje in brane. Vse to dobite sedaj še po zimskem popustu pri

JOHAN LOMŠEK

Št. Lipš. Tihoja, p. Dobrla ves

Kupljene, oziroma naročene predmete dostavimo odjemalcem na dom. Zahtevajte cenike. Ugodni plačilni pogoji, tudi na obroke.

Našim dopisnikom!

Sporočamo vsem dopisnikom, ki so nam poslali poročila za današnjo številko, da nam tega ne zamerijo, ker zaradi pomanj- kanja prostora nismo mogli vseh objaviti. V prihodnji številki bomo skušali spet ustre- či vsem našim dopisnikom in pridnim so- trudnikom. Želeli bi, da bi tudi v bodoče tako tekmovali z dopisi med seboj, kot do sedaj.

Uredništvo

VABILO

Farna mladina v Št. Janžu v Rožu priredi v nedeljo 9. februarja ob 1/2 8. uri zvečer pri Tischlerju veselo igro

„UBOGI SAMCI“

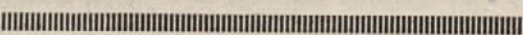
ob poj. 3. uri pa v Svečah pri Adamu

Obeta se mnogo smeha.

Pridite!

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 9. 2.: 7.30 Duhovni nagovor. 7.35 S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PO- NEDELJEK, 10. 2.: 14.00 Poročila, objave, pregled sporeda. 14.15 Za našo vas. 18.40 Iz raznih operet. — TOREK, 11. 2.: Poročila, objave. 14.10 Rdeče, rumeno, zeleno. — SREDA, 12. 2.: 14.00 Poročila, objave. 14.10 Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 13. 2. 14.00 Poročila, objave. 14.10 Literarna odda- ja. — PETEK, 14. 2.: 14.00 Poročila, objave. 14.10 Za malce dobre volje. 14.30 Rast in življenje slov. književne besede (10. pogl.) — SOBOTA, 15. 2.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. 18.15 Hop- sasa, tralala, pustna nedelja! — NEDELJA, 16. 2.: 7.30 Duhovni nagovor. 7.35 S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Winterschlussverkauf bei WALCHER

Klagenfurt, 10. Oktoberstraße

Razprodaja!

Globoko znižane cene!

STOFFSCHWEMME

Klagenfurt, Benediktinerplatz 5

Otroške zibelke
Otroške posteljice
Baby - oprema

Herbst

Klagenfurt,
Fleischmarkt

Peči, štedilnike

KAKOR VSE KMETIJSKE POTREBŠČINE
dobite najugodnejše pri

HANS
WERNIG

Klagenfurt, Paulitschgasse (Prosenhof)

LOČILO

V soboto, 8. februarja bo praznoval 80- letnico rojstva g. Gašper Truppe, pd. Ma- tejev oče v Ločilu.

Slavljenec je v tukajšnji okolici dobro poznan in obče spoštovan kot umen gospo- dar in dober sosed, ki bližnjemu v stiski in sili rad pomaga. Dalj časa je deloval tudi pri Hranilnici in posojilnici v Št. Lenartu pri sedmih studencih; dosti si je prizadeval tudi, da je prišlo do uresničitve vodovoda v naši okolici. Kot zaveden Slovenec in ka- toličan je tudi on z družino postal žrtev na- cističnega izseljevanja z rodne grude. On kakor tudi njegova družina radi prebirajo slovenske liste in knjige.

Ostalim čestitkam se pridružuje tudi naš list, želeč mu še obilo zdravih in zadovolj- nih let!

Pestro in zanimivo

Koper bo pridobil na pomenu

Prejšnjo leto so že pričeli graditi v Kopru novo pristanišče. Računajo, da bo do letoš- nje jeseni dovršenih že 135 m pristaniške obale, ob kateri bo lahko pristajala 10-tisoč- tonska prekoceanska ladja.

V New Yorku

so zgradili novo banko, katere stene so vse iz jekla in stekla. Mimoidoči lahko opazu- jejo s ceste vse nameščence od ravnatelja do strežnikov pri delu.

Uporabite ugodno priliko RAZPRODAJE

bei

Ros König

Klagenfurt, Bahnhofstraße

Najboljša kvaliteta po ugodnih cenah!

Za časa RAZPRODAJE globoko znižane cene pri

L. MAURER

Klagenfurt, Alter Platz 35

4 Vorzelle:

1. Riesenauswahl - über 100 Ausstattungen
2. Die besten und billigsten Möbel Öster- reichs. Hartholzschlafzimmer von S 3.900
3. Ratenzahlung ohne Aufschlag, ohne Zin- sen
4. Zustellung frei Haus mit eigenem Spe- zialauto

GRÖSSTE AUSWAHL IN:

Polstermöbeln, Teppichen, Matratzen; Vorhangstoffe zu sehr mäßigen Preisen

„DAS HAUS DER GUTEN MÖBEL“

KARL STADLER

KLAGENFURT / THEATERGASSE 4

SW - MÜBEL - VERKAUFSSTELLE

Beratung durch eigenen Architekten!

„ELBLHOF“ - Enotdnevne piščance

NAROČITE ŽE SEDAJ!

Weißer amerik. Leghorn, rebhunfarb. Italiener, New-Hampshire - (Goldamerikaner), Rhodeländer, Barred-Rocks, Withe-Rocks - Junghennen (3 Monate alt); Gänse-, Enten- und Puttenkücken.

VSAKO SREDO IN ČETRTEK

Od Deželne kmetijske zbornice za Koroško priznana perutninarstvo in valilnica

„ELBLHOF“ - F. u. J. ZUBER - Klagenfurt, Telefon 23-70

Od 25. januarja 1958 razprodaja

bei PRAUSE

KLAGENFURT, BAHNHOFSTRASSE 8

POCENI OSTANKI LEPIH ZAVESNIH ZOBCEV, BROKAT- BLAGO IN POSEBNO BLAGO (STISNJENO)

ZAHVALA

Vsem, ki ste našega nepozabnega očeta in moža, gospoda

Maksa Gril

posestnika, pd. Mentlna

spremili v tako lepem številu k zadnjemu počitku. Prav po- sebno se zahvaljujemo preč. g. župniku Francu Katniku in vsem drugim duhovnikom za pogrebne obrede, in ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Nadalje g. Lovru Kra- marju za lepe poslovilne besede ter raznim zastopnikom zvez. Iskrena zahvala velja tudi pevskemu zboru ter vsem pogrebem in vsem tistim, ki so nam poslali pismene izraze sožalja.

Podlipa, dne 4. februarja 1958.

Družina Gril, pd. Mentl

OPTIKER SEKERKA

KLAGENFURT, 10.-OKTOBER-STR.

ISCEM MESARSKEGA VAJENCA

Pošteni in zanesljivi mesarski va- jenc se takoj sprejme. Več pove uprava pod „Rož“.

ODPRTO MESTO

Isčem skrbno starejšo svinjarico, moderno urejen hlev, služba stal- na, dobra hrana, lepo stanovanje, plača po dogovoru. Ponudbe na upravo lista.

Oglašuj

v našem listu!

RADLMAYR-jevi GOSPODARSKI- IN BELI TEDNI

Samo kvalitetno blago v veliki izbiri Edinstvene cene!

Theresienthaler-alkalnice

Beljak-Villach, Postgasse